

ହିନ୍ଦୁ ଦିଦ୍ଧି

୩
ପ୍ରକ୍ଷପ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନ୍ୟ କାର୍ଗିଲ ସେଇରରେ ଥବା ଭାରତୀୟ ସୀମାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ତାକୁ ଅନ୍ତିଆର କରିନେଇଥାଆନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ପାଲଗା ଜବାବ ଦେବା ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ‘କାର୍ଗିଲ ଯୁଦ୍ଧ’ । ଆଉ ଶେଷରେ ଭାରତୀୟ ସେନା ଭାରତ ମାତାର ମଥାରେ ପିଣ୍ଡେଇଥିଲେ ବିଜ୍ୟର ଚିଳକ । ଯା’ ମଧ୍ୟରେ ବିତିଗଲାଣି ୨୨ ବର୍ଷ । ତଥାପି ଯୁଦ୍ଧଭୂମିରୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଫେରିଥିବା ବୀର ଯବାନଙ୍କ ମନରୁ ଲିଭିନ୍ତି ତା’ର ସୃତି ...

ସହରତୁ ଦୂର

୧୩

କଥା କାର୍ଗିଲ

ପାକିସ୍ତାନ ପଚାରୁ ଚଢ଼ି ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲୁ

-ପ୍ରସନ୍ନ ଶୋଧୁରୀ, ଲାକ୍ଷ ନାଏକ

ମୋ ବିବାହ ୧୯୯୯ ଫେବୃଆରୀ ୧୮ରେ ହେଲାଥିଲା । ଦୂରମାସ ଛୁଟିରେ ରହି ମୁଁ ଫେରି ଯାଇଥିଲି ମୋ କର୍ମସ୍ଥଳାକୁ । ସେତେବେଳେ ଗୁରୁମାର୍ଗ ସେକ୍ଷରରେ ଆମ ବାଟାଲିଆନ(ମହାରେଜିମେଣ୍ଟର ୧୭ ବାଟାଲିଆନ) ଥାଏ । ମୁଁଲାକୁ ନାଏକ ବା ଆସିଥାଏ ସେବ୍ବନ କମାଣ୍ଡର ଭାବେ କାମ କରୁଥାଏ । ୨୪ ମେ'ର କଥା, ଆମେ ଦ୍ୱୀତୀ କରୁଥାବା ପ୍ଲାନରେ 'ଦିଲ କାନ୍ଦା କରେ' ଟଳିତ୍ତର ଶୁଟ୍ଟି ଚାଲିଥାଏ । ଶୁଟ୍ଟି କରିବା ସହ ଶୁଟ୍ଟି ଦେଖୁଥାଉ । ହେଲେ ଏକିବେଳେ ହୋଠାଟ ବାଟାଲିଆନ ବିଶ୍ଵାଳ ବାଜିଲା । ଆମେ ସବୁ ଏକାଠି ହେଲୁ । ଆମକୁ ଜଣାଦିଆଗଲା ଯେ, କିଛି ଆତକବାବା ପରି ଆସିଛନ୍ତି । ଆଉ ଲାଇନ୍ ଅଫ୍ କଣ୍ଠେଲ ଅତିକ୍ରମ କରି ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଗୁଲିବର୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ବିତାତ କରିବାକୁ ହେବ । ଆଉ ମଞ୍ଚେ ଭ୍ୟାଳି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମେ ଆମର କିଛି ଜିନିଷ ସହ ଅସ୍ତ୍ରଭଣ୍ଟାର ଯାଇ ୪୦୦

୧୯୯୯ ମସିହା ମେ' ମାସର
କଥା । ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ କାର୍ଗିଲ
ସେକ୍ଷରରେ ଥିବା ଭାରତୀୟ ସୀମାକୁ
ଡଲାନ କରି ତାକୁ ଅନ୍ତିମାର
କରିନେଇଥାଆନ୍ତି ଆଉ ପାହାଡ଼
ଉପରେ ଥାଇ ଭାରତୀୟ ସେନାଙ୍କ
ଉପରେ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାଆନ୍ତି ଗୁଲି
ବର୍ଷଣା ସେମାନଙ୍କୁ ପାଲଗା ଜବାବ
ଦେବା ପାଇଁ ହୁଁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା
'କାର୍ଗିଲ ମୁକ୍ତି' ବା 'ଅପରେଶନ
କିଳ୍ୟ' । କେବେ ଦୂର୍ଘମ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ି
ମୁହଁମୁହଁ ଲଡ଼େଇ କରି ତ ପୁଣି କେବେ
ବୋପର୍ଷ ଗନ୍ଧରେ ଲଗାତର
ଗୁଲିର ବର୍ଷଣକରି ଭାରତୀୟ
ସେନା ଭାରତ ମାତାର
ମଥରେ ପିଣ୍ଡେଇଥିଲେ
ବିଜୟର ଚିଳକ । ଯା' ମଧ୍ୟରେ
ବିତିଗଲାଣି ୨୭ ବର୍ଷ ।
ତଥାପି ମୁକ୍ତଭୂମିରୁ
ସୁରକ୍ଷିତ ଫେରିଥିବା
ବୀର ଯବାନଙ୍କ ମନରୁ
ଲିଭିନ୍ ତା'ର ସ୍ମୃତି ...

ରାତରୁ ଗୁଲି, ୪୮ ଲେଖା ଗ୍ରେନେଟ, ବନ୍ଧୁଜ, ଖୋକରା
ଭଳି କିଛି ହତିଆର ଧରି ୨୪ ମେ ରାତିରେ ବାହାରିପଡ଼ିଲୁ ।
୨୪ତାରିଖରେ ଯୋନାମାର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ସେତୁ ଷ୍ଣତ୍ରେ
ମିଟର ଟାଇଗର ଭ୍ୟାଳି ବଢ଼ିବାକୁ ଥାଏ । କଣେ ଆମକୁ
କହିଲେ ଯିଏ ତାଖ ଦୂର୍ଘ ଟାଇଗର ଭ୍ୟାଳିକୁ ଚଢ଼ି କେବେ
ଫେରିନି । ସେଥୁପାଇଁ ଚଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଭଲରେ ଖାଇବୁପିଲକୁ
ଭାବି ରାତିରେ ଚିକେନ ଭାବି ଖାଇଲୁ । ଆଉ ଚିକେ ହସମ୍ଭୁବି
କରିବୁ ଭାବିଲାବେଳକୁ ରାତି ୧୧ଟାରେ ଖାଇବ ଆସିଲା
ଏଯାର ଆଗାକ ହେବ । ଆଉ ମଜା ମଜିଲି କରିବୁ କ'ଣ,
ବିଶ୍ଵାମ ନେବୁ କ'ଣ ସବୁ ଗାଢ଼ିକୁ ଲୁଚେଇବାରେ ଲାଗିଗଲୁ ।
ସକାଳେ ବ୍ରିଗେଡ ହେତକ୍ରିଟରୁ ମ୍ୟାପ କଲେବୁନ କଲା ।
ଭଲରେ ମ୍ୟାପ ଶୁଣି କଲୁ । ତା'ପରେ ଟାଇଗର ଭ୍ୟାଳି
ଚଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ଆମ ପାଖରେ ଶାତବସ୍ତ୍ର ନ ଥାଏ କି
ବରଫ ପାହାଡ଼ରେ ଚଢ଼ିବା ପାଇଁ କିଛି ସରଞ୍ଜାମ ବିନ ଥିଲା ।
-୮° ରୁ -୫° ତାପମାତ୍ରାରେ ଟାଙ୍କରା ପାହାଡ଼ ପଥରକୁ
ଧରି ଚଢ଼ିବାବେଳେ ପଥର ଖୟ ଯାଇଥିଲା । ଦିନରେ
ବଢ଼ ବଢ଼ ପଥର ତଳେ ଲୁକ୍ଷି ରହି ରାତିରେ ଭାରି କଷ୍ଟରେ
ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ିବାବେଳେ ଯେଉଁ ପାଣି ଦେଖିଲୁ ପଇବା ପାଇଁ
ପାକିସ୍ତାନୀ ସେ ପାଣିରେ ବିଷ ମିଶାଇ ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ
ପାଣି ବି ପିଲ ପାରି ନ ଥିଲୁ । ଖାଲି ଗାଣ୍ଡା ଭଳି ଏକ ଖାଦ୍ୟ

ବିଶ୍ଵଜିତ ଦାସ

ବିପିନ ବିହାରୀ ଦାସ

ପ୍ରସନ୍ନ ଚୌଧୁରୀ

ଇଂ. ରଜେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପାତ୍ର

ଅନନ୍ତ କୁମାର ପାତ୍ର

ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ୪୦୦ ଗ୍ରାମ ଲେଖା ଥିଲା । ଜୋରରେ ଭୋକ ହେଲେ ସେଥିରୁ କିଛି ଖାରଥିଲା । ଦେହରେ ୧୮ କିମିର ବୁଲେଗପୁଷ୍ଟ ଜ୍ୟାକେଟ, ମୁଣ୍ଡରେ ଓଜନିଆ ବୁଲେଗପୁଷ୍ଟ ହେଲମେରା । ଆଉ ପିଠରେ ଲଦା ହୋଇଗଲୁଥିଲା ପ୍ରାୟ ୪୦ କି.ମୀ । ଓଜନର ହତିଆର । ଏମିତିରେ ୨୭ ତାରିଖ ରାତି ମନ୍ତରେ ଶାଇଗର ଭ୍ୟାଳିରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତିନିଦିନ ହେବ ଭୋକିଲା ଥାଉ । ତଥାପି ୨୮ ତାରିଖ ପାହାନ୍ତିଆ ସମୟରେ ଆମେ ପାକିସ୍ତାନ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲୁ । ପଛପାହ ସପୋର୍ଟ ଫାୟାର ଚାଲିଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ଆମେ ଗ୍ରେନେଟ ମାତି କିଛି ପାକିସ୍ତାନଙ୍କୁ ମାରିଦେଲୁ । ଆଉ କିମ୍ବା ଆମେ ହାତରେ ଖୋକରା ଧରି ମୁହଁମୁହଁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲା । ମରିବୁ ନ ହେଲେ ମାରିବୁ ନାହିଁରେ ଲଢ଼େଇ କରିଥିଲା । ଆଉ ଆଖିବୁକ୍ତ ଶବ ପରେ ଶବ ବିଛେଇ ଚାଲିଥିଲା । ଶେଷରେ ପାକିସ୍ତାନ ହାର ମାନିଗଲେ । କିମ୍ବା ପାକିସ୍ତାନ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଆମେ ଗିରଫ୍ତ କଲୁ । ମନ ଖୁସି ଥାଏ । ତେବେ ତିନିଦିନ ନ ଖାଇ ଭୋକରେ ଜନ୍ମଥିବା ପଚକୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ଲାଗି ଆମେ ପାକିସ୍ତାନ ବଜାରର ଥିବା ଚଣା ରୁହୁ ଖାଇଥିଲା । କିମ୍ବା ଖାଦ୍ୟ ତ ରଙ୍ଗରେ ଲଢ଼ପତ ଥିଲା । ସେବୁକୁ ଆତେଇ ଅନ୍ୟ ଚଣାଗୁଡ଼ ଖାଇଥିଲା । ଏହି ଆକ୍ରମଣରେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦୟାରୁ ଆମ ରୁପର କେହି ଆହାତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ଆଗାକ୍ ସଫଳ ହେବାପରେ ତେପଥ କମ୍ପାନୀରୁ ଆମ ପାଖକୁ ଖାଦ୍ୟ(ୟୁରା, ଡାଲମା) ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଏହାପରେ ପୁଣି ସେକେଷ୍ଟ ପୋଷି ପୋଷିଷ୍ଟ ଆଗାକ୍ କରିବା ଲାଗି ଚଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । କୁନ୍ତ ୪ ତାରିଖରେ ୪୩୩୩ ମିନର ଉଜ୍ଜତାରେ ଥିବା ସେକେଷ୍ଟ ପୋଷି ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲୁ । ହେଲେ ଏହି ଲଢ଼େଇରେ ଆମର ୪ ଜଣ ସାଥୀ ଶହାଦ ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୩୦ଜଣ ଆହାତ ବି ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ କୁଳାଇ ୪ରେ ଶାଇଗର ହିଲ ଜିତିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ବହୁତ ଯୋଜନା ପରେ ଆମେ ପାକିସ୍ତାନ ପଚକୁ ରହି ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲା । ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ କେବେ ଭାବି ନ ଥିଲେ ଏମିତ ଆକ୍ରମଣ ହେବ ବୋଲି । ସେମାନେ ତ ଆମକୁ ତାଙ୍କ ପଚରେ ଦେଖ ପାକିସ୍ତାନ ସୈନ୍ୟ ଭାବିଥିଲେ । ହେଲେ ଆମେ ସେତେବେଳେ ଆକ୍ରମଣ କଲୁ ।

ବ୍ରାହ୍ମରେ ହେଉ କ୍ୟାଶିଯର ଅଛି ।

ଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଥିବାବେଳେ ପେଟରେ ବାଜିଲା ଗୁର୍ଜି

— ବିଶ୍ଵଜିତ ଦାସ, ହାବିଲଦାର

୨୫ ମେ, ୧୯୯୯ରେ ମୁଁ କାରିଗିର ଗ୍ରାବ ସେକ୍ଷରରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲି । ଲାଇନ ଅଟ କଣ୍ଠେଲ ଭିତରୁ ପଶି ଆସିଥିବା ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ବିଭାଗିତ କରିବା ଥିଲା ଭାରତୀୟ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ତେରୁ ଯେତେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଆସିଲେ ବିଭାଗୁ ଏତେ ଆମେ ଆଗକୁ ବହୁଥିଲା । ବହୁକଷ୍ଟରେ ପାହାଡ଼ ରହି ଆମେ ଆମ ପୋଷକେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଆଉ ସେହି ପ୍ଲାନ୍କୁ ଅନୁଯାୟ କରି ବଙ୍କର ଗଢ଼ିବା ସହ ହତିଆରକୁ ସଜାତି ରଖୁ ପୋଜିଶାନ ମେଲୁ । ସେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ ପାରିଷିକ ପର୍ୟାୟରେ ଥାଏ । ତେଣୁ ଯୋଜନାମାନ କରାଯାଉଥାଏ । ତା'ପରେ ପାକିସ୍ତାନୀଙ୍କ ହୁଲିର ଜବାବ ହୁଲିରେ ଦିଦ୍ୟାଯାଉଥାଏ । ଏମିତିରେ ମୋର ମନେ ଅଛି କୁନ୍ତ ୮ ତାରିଖରେ ଭାରତ-ପାକିସ୍ତାନ ଆଜିଦିପି କ୍ରିକେଟ୍ ଓରଲ୍ଡ୍ରିଚ୍ କପର ପାଇନାଲ ମଧ୍ୟାର ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ ଭାରତୀୟ ଟିମ୍ ବିଜଯ ହାସଳ କରିଥିଲା । ଭାରତର ଏଇ ଜିତର ପ୍ରଭାବ ଯୁଦ୍ଧ ଉପରେ ବି ପଡ଼ିଥିଲା । ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ ରାଗରେ ପ୍ରବଳ ହୁଲି ବର୍ଷା କରିଥିଲେ । ରାତି ସାରା ଚାଲିଥିଲା ଗୁର୍ଜି ବର୍ଷା । ସାକଳ ପ୍ରାୟ ୮୮ ୮୦, ସ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହୋଇ ନ ଥାଏ, ହତାର ଏକ ମୁହଁ ଆସି ମୋ ପେଟରେ ବାଜିଲା । ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୋ ସାଥୀ ଯବାନମାନେ ମୋତେ ପାହାଡ଼ ତଳକୁ ଆଣିବାକୁ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ହେଲେ ୧-୨ ଘଣ୍ଟା ଆଣିବାପରେ ସେମାନେ ଆଉ ପାରି ନ ଥିଲେ । ତେବେ ସେତେବେଳୁ ତାକୁର ଆସିଗଲେ । ପ୍ରାଥମିକ ଟିକିଷା ଦେବାପରେ ରେଷ୍ୟୁ ହେଲିକିପୁର ଆସିଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରୀନିବାସ ବ୍ୟାପରେ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ହେଲେ ଏଇ କିମ୍ବା ଆମେ ପାହାଡ଼ ରୁହୁ କରିଥିଲା । ଏବେ ସେତେବେଳୁ ତାକୁର ଆସିଗଲେ । ବୋର୍ଦ୍ଦ ଗନ୍ଧ ରେକନ୍ଟିକାଲ ଦାୟିତ୍ବ ଥିଲା ମୋ ଉପରେ

— ପୁରେଦାର ଇଂ. ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପଞ୍ଚା

୧୯୯୯ ମସିହା କୁନ୍ତ ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ମୁଁ ହୁଟିରେ ଘରକୁ ଆସିଥାଏ । ହତାର ସେମା ବିଭାଗରୁ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଜରୁରି ତାକାର ଆସିଲା । କାରଣ ସେତେବେଳେ ପାକିସ୍ତାନୀ ସେମା କାରିଗିର ସେକ୍ଷରର ଭାରତୀୟ ସାମାଜୁ ଭଲଗାର କରି ସୁଉତ ଶାଇଗର ହିଲିବାକୁ ଆଣିବାକୁ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗୁଥିଲା । ୨୦୦୭ରେ ମୁଁ ଅବସର ମେଲି । ତା'ପରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅପ ଲକ୍ଷିଆର ରେମୁଶା ଶାଖାରେ ୨୦୦୯ରୁ ୨୦୧୦ ପର୍ୟାୟ ତାକରି କଲି । ଏବେ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଥିବା ମୋ ଘର ଅବସର ସମୟ ବିତରିଛି ।

ବୋର୍ଦ୍ଦ ଗନ୍ଧ ରେକନ୍ଟିକାଲ ଦାୟିତ୍ବ ଥିଲା ମୋ ଉପରେ

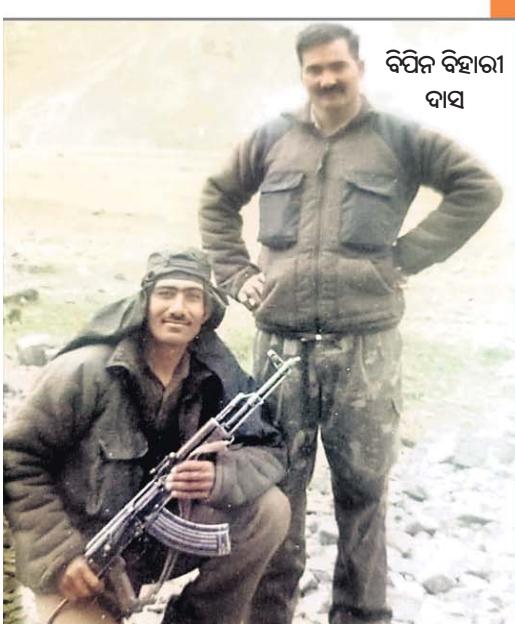
— ପୁରେଦାର ଇଂ. ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପଞ୍ଚା

ବାହ୍ୟ ସଂ ଚତୁରତାର ସହ ଭାରତୀୟ ସେନା ଶତ୍ରୁପକ୍ଷଙ୍କ
ସାମ୍ବା କରୁଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ମତେ ଭୁରକ୍ତ ନିଜ ହେଉକର୍ତ୍ତର
କଣ୍ଠାର ପଞ୍ଜନରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଏହାପରେ ମତେ
କାରଗିଲ ଜିଲ୍ଲା ଦ୍ରାସ ସେବକରର ଟାଙ୍ଗର ହିଲ୍‌କ୍ଲୁ ଲାଗି
ରହିଥିବା ତୋଳୋନାନ୍ ଘାଟି ଅଭିମୁଖେ ଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦିଆଗଲା । ହେଲେ ମୁଁ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଥିବା ବାଗାଲିଆନର
ଲୋକେସନ୍ ସର୍ପକରେ କିଛି ଜାଣି ନ ଥିଲା । ବହୁକଷ୍ଟରେ
ଦୁଇଦିନ ପରେ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଆଉ
କୁଣିଯର ଲଜ୍ଜିନିଯରଭାବେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ବୋପର୍ବ
ଗନ୍ଧ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଟେଙ୍କନିକାଲ ଦୟିତ ଥିଲା ମୋ ଉପରେ ।
ବୋପର୍ବ ଗନ୍ଧ ରହୁଥିବା ପ୍ଲାନାରୁ ପ୍ରାୟ ୧୫-୧୭ କି.ମି.
ଦୂରରେ ରହି ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ଉପରେ ଟାରେଗ୍ ସେବ କରିବା
ଏବଂ ଖରାପ ହୋଇଯାଉଥିବା ଯନ୍ତ୍ରାଂଶୁତ୍ତି ଦୂରକ୍ତ
ମରାମତି କରିବା ଥିଲା ମୋ କାମ । ଏଥୁପାଇଁ ଦିନରାତି
କାମ କରିବାକୁ ପଢ଼ୁଥିଲା । ଯବାନମାନେ ବୋପର୍ବ ଗନ୍ଧରେ
ପାଯାରିଂ କଲାବେଳେ ପାଯାରିଂ ନ ହୋଇପାଇଲେ ବି
ଯାଇ ଦେଖୁ ତାକୁ ଟିକ କରୁଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧର ଏହି ଘାମାଘୋଟ
ଲଢ଼େଇରେ ଅନେକ ସାଥୀ ଯବାନ ଶହୀଦ ହୋଇଥିଲେ ।
ହେଲେ ସେଥରେ ବିଚିନ୍ତି ନ ହୋଇ ନିଜକୁ ଦୃଢ଼ ରଖି
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ପଢ଼ୁଥିଲା । ତେବେ ଏହା
କେତେ ଯେ କଷ୍ଟକର ଥିଲା ତାହା ମନେପଡ଼ିଲେ ଦେହ
ଶିହରେଇଯାଏ । ଏମିତି ବି ହେଉଥିଲା ସାଥୀ ଯବାନଙ୍କ
ମୃତ ଶରାର ଥାବି ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ଭୂଷିରେ ପଡ଼ିଗରୁଥିଲା ।
ଉଠାଇ ଆଶି ହେଉ ନ ଥିଲା । କାରଣ ପାକିସ୍ତାନୀ ସେନା
ପକ୍ଷରୁ ହେଉଥିଲା ବୁଝାକୁ ବୁଝା ଗୁରୁବର୍ଷଣ । ଶେଷରେ
କାରଗିଲ ଯୁଦ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ସେନା ବିଜୟର ଧୂଜା
ଉଡ଼ାଇବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଯୁଦ୍ଧ
ସର୍ପକତ ଖବର ଟିକି, ରେଟିଓ ଓ ଖବରକାଗଜରେ
ଆସୁଥିଲା । ଘରେ ଥିବା ମୋ ସ୍ଵି ଡପେଶରୀ ସେଇଥିରୁ
ଖବର ପାଉଥାନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେ ସୁଦରଗଢ଼
ଜିଲ୍ଲା ହେମରିର କ୍ଲକର ଏକ ଉପାକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଆମର ୨ବର୍ଷର ଶିଶୁକନ୍ୟାକୁ ଧରି ଶିକ୍ଷକତା
କରୁଥିଲେ । ସେ ମନରେ ଦୃଢ଼ ଆମ୍ବିଶ୍ଵାସ ରଖିଥିଲେ ଯେ,
ମୋର କିଛି ଅମଙ୍ଗଳ ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରେ ଭାରତର
ବିଜୟ ନିଶ୍ଚିତ ହେବ । ଶେଷରେ ସେଯା ହିଁ ହୋଇଥିଲା ।
ଭାରତର ବିଜୟ ହୋଇଥିଲା । ଏବେ ମୁଁ ଅଭସର ନେଇ
ସାରିଛି । ସୁନ୍ଦରଗତ ଶାତନରେ ଥିବା ମୋ ଘରେ ପରିବାର
ସହ ରହୁଛି । ହେଲେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି କାରଗିଲ ବିଜୟ ଦିବସ
ଆସିଲେ ମନେପଡ଼ିଯାଏ ସେତେବେଳର ଯୁଦ୍ଘ ବିଭୀଷିକା ୩
ଭାରତୀୟ ସେନାର ବାହର ରାଗା ।

ଲ୍ୟାଣ୍ଡମାଇନ ଫୁଟ ଅନେକ ସାଥୀ ଶହୀଦ
ହେବା ସହ ଗୁରୁତର ଆହତ ହୋଇଥିଲେ

- ଅନେକ କୁମାର ପାତ୍ର, ହାବିଳଦାର
ମୁଁ ହତିଆର ତ୍ରେନିଂ ଦେବା ପାଇଁ ଲନଧାରୀ ସ୍କୁଲ ମଉରେ
ଆଏ । ହାତୋର ଆମ୍ବ ହେଉଛାରେ ମେଘେଜ ଆସିଲା

ବିପିନ୍ ବିହାରୀ

ମୋ ଜନସ୍ତ୍ରକୁ ପୋଷିଣ୍ଡି କ୍ୟାନ୍‌ଟେଲ୍ ହେଲା । ଆଉ ମତେ କାରଗିଲ୍ ଲଢ଼େଇରେ ଯାଇ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ହେବ । ମୁଁ ଗାର୍ଲ କମ୍ପାନୀରେ ଥାଏ । ରାମପାଳ ଯାଦବ ଥୁଲେ କମ୍ପାନୀ କମାଣ୍ଡର । ତାଙ୍କ ସହ ଆମେ ବାହାରିଥିଲୁ । ଆମ ଲୋକେଶ୍ଵର ମୋନ୍‌ରୋତ୍ରୁ ୧୨-୧୪ ଘଣ୍ଟା କାଲିବା ପରେ ଥିଲା । ଦିନରେ ତ କିଛି ହରକତ କରି ହେଉ ନ ଥିଲା । ପାଖରେ ନଦୀ ଥିଲେ ବି ପାଣି ପିଲାବାକୁ ଯାଇପାରୁ ନ ଥିଲା । କାରଣ ପାକିସ୍ତାନୀଙ୍କ ନକରକୁ ଆସିଲେ ସେମାନେ ଗୁଲିମାରିବା ଆରାସ୍ କରିଦେବେ । ଖାଇବା ଓ ଆମେ ଭୂଲି ଯାଇଥିଲୁ । କେମିତି ନିଜେ ବଞ୍ଚିରୁ, ସାଥାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇଲୁ ତା'ସବୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବୁ ଏଇଆ ଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଆମେ ପ୍ରଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀରେ ନ ଥିଲୁ । ତେପଥ୍ ବା ବ୍ୟାକ କମ୍ପାନୀରେ ଥିଲୁ । ଗୋଟିଏ କମ୍ପାନୀରେ ୧୦୦ରୁ ଉଚ୍ଚର୍ଜ ଜଣ ରହୁଥିଲେ । ପ୍ରଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀ ମୁହାଁମୁହିଁ ଲଭିଥିଲେ ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ସବୁ । ଆମ କମ୍ପାନୀ ପୋକିଶର ନେଇ ରହିଥିଲୁ । ଆଉ ଫାୟାରିଂ କରି ପ୍ରଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀଙ୍କୁ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲୁ । ହାତାହାତି ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ସବୁ ଲଭି ନ ଥିଲେ ହେଁ ଆମ କମ୍ପାନୀର ବହୁତ ଜଣ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । କାରଣ ପାକିସ୍ତାନମାନେ ରାସ୍ତାର ୦୩ ଟାଙ୍କ ମାଇନ୍ ଲାଗେଇଥିଲେ । ଆଉ ତା' ଉପରେ ଅଜାଣିତରେ ଯାଇ ଅନେକ ସାଥୀ ଗୁରୁତର ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । ପାଦେ ପାଦେ ବିପଦ ଦେଇ ଆମେ ଗଠି କରୁଥିଲୁ । ଏହାରତ ପାକିସ୍ତାନମାନେ କିଛି ସୁନ୍ଦର ରଜନୀ ମାଇନ୍ ଆରଟିଲାରି ଫାୟାର ଦ୍ୱାରା ଆମ ଆତାହାତ ରାସ୍ତାରେ ପକାଇଥିଲେ । ତାହା ପୁଣି ମଧ୍ୟ କେତେଜଣ ଶହୀଦ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଏହାବାଦ ପ୍ରଣ୍ଟ କମ୍ପାନୀ ପାକିସ୍ତାନୀ ପୋଷ୍ଟ ଉପରେ ବିଜୟ ଲାଭ କରିବା ପରେ ହୋଇଥିବା ସର୍କର ଅପରେଶନ୍ ବେଳେ ବି ଲାକ୍ଷ ମାଇନ୍ ପୁଣି ସାଥୀମାନେ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । କାରଣ ପୋଷ୍ଟ ଛାତି ପୁର୍ବରୁ ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଯାଇଥିଲେ ଲାକ୍ଷମାଇନ୍ । ଏଇ ଆଖରେ ଦେଖୁଛି ଲ୍ୟାଣ୍ଟମାଇନ୍ କ୍ଲାଷ୍ଟ ହୋଇ ଅନେକ ସାଥୀଙ୍କ ଗୋଟ ଛିଣ୍ଡି ବହୁ ଦୂରକୁ ଛିକି ପଡ଼ିଥିଲା । ତେବେ ଭୋକ ହେଉଥିବାରୁ ପାକିସ୍ତାନୀ ସୈନ୍ୟ ଛାତି ଯାଇଥିବା ଶଶାଗୁ ଭଲି କିଛି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥିଲୁ ଓ ଛାତି ଯାଇଥିବା ରାଶନକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲୁ । ମୁଦ୍ରବେଳେ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲା ବତାଶରେ ରହୁଥିବା ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ସାନଗୁଅକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲେ । ତେରୁ ଯୁଦ୍ଧର ନାଁ ମୁଁ ସଂଗ୍ରାମ ଦେଇଛି । ଯେତେବେଳେ କାହାର ସ୍ବାମୀ କି ପୁଅ ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିରେ ଥାଆନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମାନସିକତା କିଭିତି ଥାଏ, କେବଳ ସେମାନେ ହେଁ କହିପାରିବେ । ସେମିତି କିଛି ପୁଣି ଥିଲା ମୋ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କର । ତେବେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଜୟ ସବୁ ମୁଁ ଭଲରେ ଥିବାରୁ ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଥିଲେ । ହେଲେ ଆଜି ବି ଦୁଃଖ ଲାଗେ ସେଇ ସାଥୀଙ୍କ ଲାଗି ଯେଉଁମାନେ ଆଉ ଫେରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଦିନରେ ପଥର ଖୋଲରେ ଲୁଚି ରାତିରେ କରୁଥିଲୁ
ଆକ୍ରମଣ - ବିପିନ୍ ବିଶ୍ୱାରୀ ଦାସ, କ୍ଷାର୍ତ୍ତର ମାଞ୍ଚର

ଡେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲା, କାମଧେନୁକୋଟ ମୋ ଗାଁ ଗୋଟେ ମାସ ଛୁଟି
ନେଇ ମୁଁ ଘରକୁ ଆସିଥାଏ । ମନ ଭାରି ଖୁସିଥାଏ । ହେଲେ ଘରେ

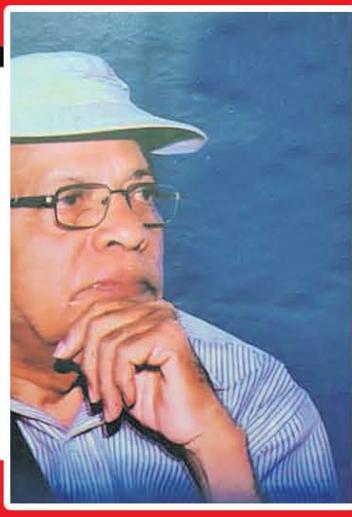
ହେଲୁବେଳକୁ ଦେଖି ପୋଷ୍ଟାମାଳା ହାତରେ ଏକ ଚେଳିଗ୍ରାମ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଚେଳିଗ୍ରାମଟିକୁ ଖୋଲି ଦେଖିବାପରେ ଜାଣିଲି ମୋର ଛୁଟି କ୍ୟାନସେଲ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଉ ଯୁଦ୍ଧରେ ତୁରନ୍ତ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଘରେ ପାଶି ଟିକେ ପିଲ ଦେଇ ପୂଣି ଫେରିଥିଲି । ଫେରିବାବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ଷ୍ଟେଶନ୍‌ରେ ଲୋକଙ୍କ ଭଲ ପାଇବା ଦେଖୁ ଭାରି ଖୁସି ଲାଗିଥିଲା । ଅନେକେ ତ ଆମ ପାଇଁ ଖାଇବା ତିଆରି କରି ଆଣି ଆମକୁ ଦେଇଥିଲେ । ସେଇ ଭଲ ପାଇବା ଦେଖୁ ମନରେ ଲାଢ଼ିବାର ବଳ ତାଲି ଆସିଥିଲା । କାରଗିଲ ପୁଷ୍ଟ ବିଶ୍ୱଯରେ ଜାଣିବାପରେ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଆମ ପାଇଁ ଏତେ ସମ୍ମାନ ଓ ଭଲ ପାଇବା ଦେଖୁ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗୁଥିଲା । ପହଞ୍ଚାବା ପରେ ବେସ୍ତରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଲାଢ଼ିବା ପାଇଁ ମୁହଁ କରିଥିଲି । ଦିନବେଳେ ପଥର ଖୋଲ ତଳେ ଲୁଟି ରହି ରାତିରେ ବିପଞ୍ଜନକ ନଙ୍ଗା ପାହାଡ଼ ଚଢୁଥିଲା । ଆମେ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ରହିବାବେଳେ ତଳ ଦିନକୁ ଥରେ କିଛି ଭାରତୀୟ ସେନା ପାହାଡ଼ ରତ୍ତି ୧୪-୧୫ ଖାୟା ରୁଟି, ତାଳି ଓ ଜଣକା ୨ ଲିଟର ପାଣି ଦେଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଦୁଇ ଦିନ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପଢୁଥିଲା । ଆମେ ପ୍ରାୟ ରାତିରେ ଆଗାକ କରୁଥିଲା । ବୁପଚାପ ଯାଇ ପାକିସ୍ତାନ ଅଞ୍ଚିଆର କରିଥିବା ପୋଷକୁ ଆଶାକ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ହରେଇ ପୋଷକ ଖାଲି କରୁଥିଲା । ପାଯାରିଂ କରି, ତାଙ୍କ ବଙ୍କ ଭାବରେ ଉପରେ ହ୍ୟାଣ୍ଟ ଗ୍ରେନେଟ ଫୋପାଡ଼ ଧୃଷ୍ଟ କରିବା ସହ ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ଲାନେ ଖୋକରା ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁହଁମୁହଁ ଯୁଦ୍ଧ ବି ହେଇଥିଲା । ଅନେକ ସମୟରେ ଆମେ ଫେରିବା ପରେ ପାକିସ୍ତାନୀ ପୁଣି ସେହି ପୋଷକୁ ଅଛିଆର କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆଉ ଥରେ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ପୋଷକ ଛାତିବାବେଳେ ମାଜନ ଖଣ୍ଡି ଦେଇଥିଲେ । ପଳରେ ଆମର କିଛି ସାଥୀ ଆହତ ହେବା ସହ କେତେଜଣ ଶହୀଦ ବି ହୋଇଥିଲେ । ଆଖି ସାମାନରେ ସାଥୀ ଯବାନ ସତ୍ତିବାନ ମଳିକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଳି ବିଥିଥିଲା । ଆଉ ସେ ଭୂମି ଉପରେ ଟଳିପତିଥିଲେ । ଖାଲି ଏହି ମୁହସି ଶ୍ରୀନିବାସ ପାତ୍ର ଶହୀଦ ହେବାବେଳେ ବି ମୁଁ ଦେଖିଛି । ସାଥୀମାନଙ୍କୁ ହରାଇବା ଯେ କେତେ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲା ତାହା କହିଛେବନି । ଯୁଦ୍ଧ ସରିବା ପରେ ପାକିସ୍ତାନମାନେ ଛାତି ଯାଇଥିବା ହତିଆରକୁ ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ତଳକୁ ଆଣିବା ବି ଥିଲା ବହୁତ କଷ୍ଟଦାୟକ । ହେଲେ ଯୁଦ୍ଧ ବିଜୟ ପରେ ହୋଇଥିବା ବଡ଼ଖାନା(ଭୋଜି) ଓ ନାଚରାତର ଆସର ଭୁଲେଇ ଦେଇଥିଲା ସବୁ କଷ୍ଟ । ଯା' ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧସରିବାର ଅନେକ ବର୍ଷ ବିଚାରିଲାଣି । ଏବେ ମୁଁ କଟକ ବାଲିକୁଦରେ ରହୁଛି । ରେଲିଥ୍ରେ ଚେକିନିସିଆନ ଭାବେ କାମ କରୁଛି । ତେବେ ଯୁଦ୍ଧର ଭୟବହତାକୁ ଯିଏ ଅଙ୍ଗ ନିଭେଇଛି ସେ କେବେ ବି ଆଉ ଯୁଦ୍ଧ ହେଉ ବୋଲି ଚାହିଁବନି । ମୁଁ ବି ଗାହେଁ ଆଗକୁ ଯେମେତି ଆଉ କୌଣସି ଯୁଦ୍ଧ ନ ହେଉ କି ଏ ଧରଣୀ ରକ୍ତରେ ନ ଗାଧା ।

ଅନେକ ତ୍ୟାଗ ଓ ବଳିଦାନ ପରେ ମିଳିଥୁଳା କାରଣିଲା ଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟ ।
ଯୁଦ୍ଧ ମାନେ ହଁ ରକ୍ତପାତ । ସେ ଶତ୍ରୁର ହେଉ ଥାବା ନିଜର । ତେଣୁ ଆଉ ନ
ହେଉ ଯୁଦ୍ଧ କି ନ ହେଉ ଏ ଧରା ରକ୍ତରୁଣ୍ଡି ।

-ଶିବାନୀ ମହାନ୍ତି
-ଜୟନାରାୟଣ ମେଣ୍ଡଲି(ସୁଦରଗଡ଼)

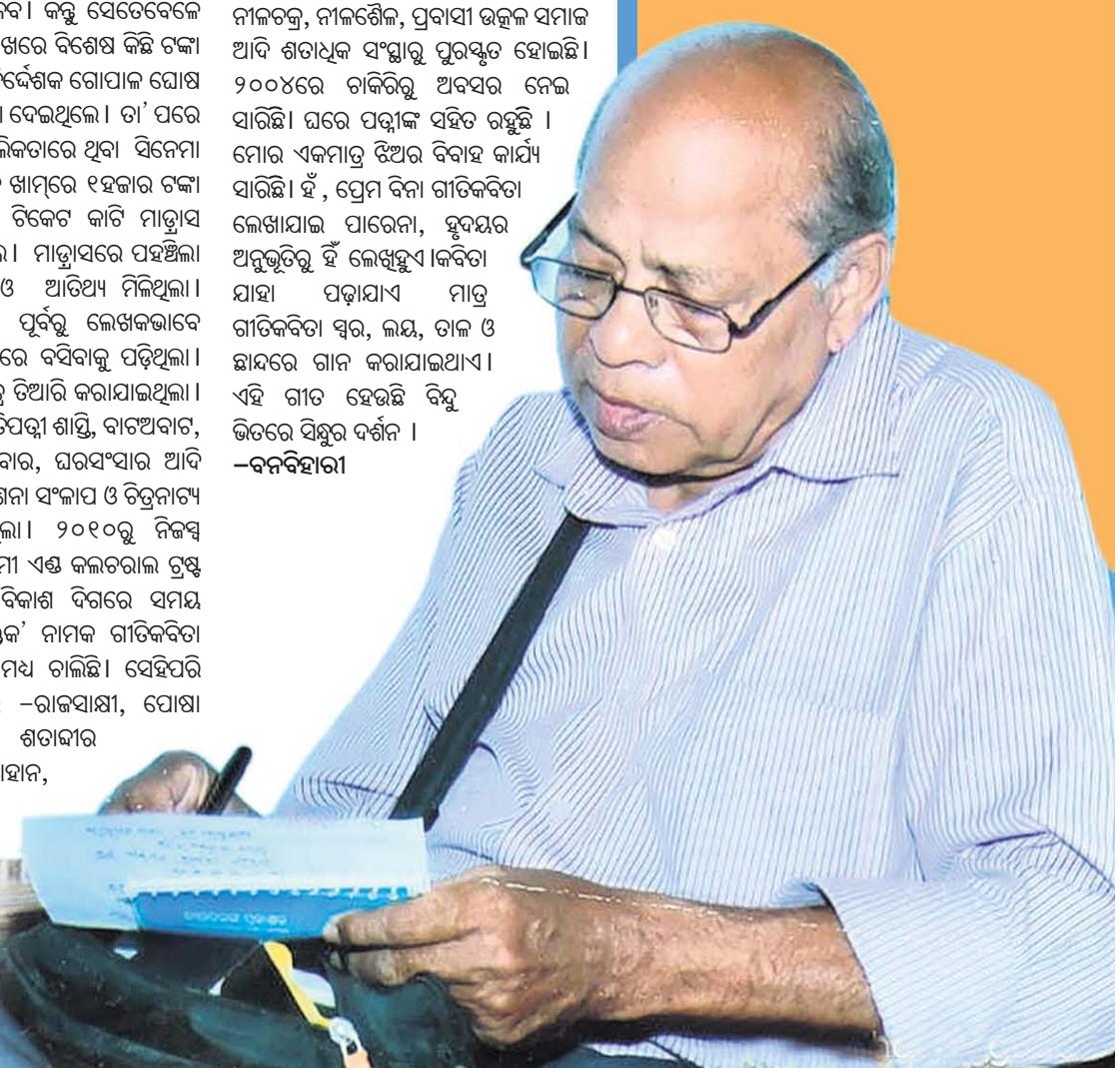
ଗୀତ ସ୍ନେହକି ପିଲ୍ଲ ଉତ୍ତର ସିନ୍ଧୁର ଦର୍ଶନ

‘ପୀରତି ତୋର ଦୂରୁ କୁହାର, ଅଠାକାଟି ପରି
ଲାଗୁଛି । କହିନା ମତେ ଆଉ ସେକଥା ଗୋଡ଼ାହାତ
ତୋର ଧରୁଛି’ ପୁଣି ‘ଏମିତି ରତି ଏ ଯେ ଅଚୂଳା
ସ୍ଵତି, ଭୁନିଭୁନି କଥା କହି ଯାଓଗୋ ବିଟା’ ସେହିପରି
‘ଗୋଲବସରର ଦିନ ସରିଗଲା, ଭୁଲି ଯା ବାପର
ଘର’ ଆଉ ‘କାଉ ଧାନ ଖାଇଲା ବୋଲି...’ । ଏମିତି
ଏକାଧିକ ଚଳିଛି ସଙ୍ଗାତର ଲେଖକ ସେ । ପ୍ରାୟ ୫
ଦଶକିରୁ ଉର୍ଧ୍ବ ସମୟ ଧରି ସାହିତ୍ୟ, ସଙ୍ଗାତ, ବେତାର
ନାଚକ, ମଞ୍ଚନାଚକ, ଚଳିଛି ଆଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର
ସ୍ଵଦନ୍ତ ପରିଚଯ ରହିଥିବା ବେଳେ ଆକାଶବାଣୀର
ସେ ଜଣେ ସ୍ବାକ୍ଷିପ୍ତ ଗାତିକି ଓ ନାଟ୍ୟକାର ।
ତାଙ୍କର ବହୁମୁଖୀ ପ୍ରତିଭା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସାହିତ୍ୟ
ଏକାଡେମୀ, ଓଡ଼ିଶା ସଙ୍ଗାତ ନାଚକ ଏକାଡେମୀ
ସମେତ ବହୁ ଅନୁଷ୍ଠାନିରୁ ତାଙ୍କୁ ମିଳିଛି ପୂର୍ବାର ଓ
ସମ୍ଭାନ । ସେ ହେଲେ ବୃଦ୍ଧାବନ ଜେନା, ତାକନାମ
(ବୁଝ) । ଜନ୍ମ-୧୪ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୪୪ମହିନରେ ।
ଘର କେତ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା ପାଟଚର୍ବା ନ୍ତକର ଚାନ୍ଦୋଳରେ ।
କିନ୍ତୁ ରହୁଛନ୍ତି କଟକରେ । ସେ କୁହାତି, ଆମ ଗାଁକୁ
ଘେରିଛି ଲୁଣା, ପାଇକା, ବାସ୍ତବୀ ଓ ମହାନଦୀ ।
ଏମିତି ପରିବେଶ ଯୋଗୁ ପଡ଼ା ପାଇଁ ସମୟକୁମେ
ଧନୀରାମପୁର ମାମୁଗରକୁ ଆସିଲି । ମାମୁଗର
ଗାଁରେ ଖଢ଼ିବଶ ଅବଧାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୋ ପାଠପଡ଼ା
ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅଜା ପରମାନନ୍ଦ ଜେନା ଥୁଲେ
ଜଣେ ସଙ୍ଗାତ ମୁରୁ ଓ ପାଲାକାର । ତାଙ୍କ ସଂକାରିନ
ମନ୍ତ୍ରଳୀରେ ଓଡ଼ିଶା, ଚମ୍ପୁ ଛାନ୍ଦ, ଭଜନ ଓ ଆଧୁନିକ
ଗାଁ ଶିଖେ ଓ ଗାଏ । ପରେ କୋରୁଆ ହାଇସ୍କୁଲରେ
ପଢ଼ାବେଳେ ନଗ ସାର ଗାଁର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ
ଦେଖାଇବାକୁ ମୁଲାଇ ନିଅନ୍ତି । ସେସବୁ ଦେଖୁ ଗାଁତ
ଲେଖୁଥିଲୁ । ଗମରେ ପଢ଼ୁଆଏ । ମୋର ପ୍ରଥମ କବିତା
– ‘ଧୀରେଧୀରେ ବହିଯାଏ ଚିତ୍ରାପ୍ଲା ନଈ, ତୀରେ
ତା’ର ବାଲି ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲେ’ ଲେଖୁଥିଲି । ସ୍କୁଲ ପଢ଼ା
ସତିଲା ପରେ କେବ୍ରାପଡ଼ା କଲେଜରେ ମୀ ଲେଖିଥିଲି,
ମାତ୍ର ଆର୍ଥିକ ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଅଧାରେ କଲେଜପଡ଼ା
ରହିଲା । ସେତେବେଳେ ଶିକ୍ଷକତା କରିଲି । ସେହି
ସମୟରେ ମାମୁ ମତେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ସାଙ୍ଗଙ୍କ ପାଖକୁ
ଯିବାକୁ କହିଲେ । ଏଥୁଯୋଗୁ ରାତରକେଲା ଯିବାକୁ
କହିଲେ । ଆଉ ମୁଁ ଏକ୍ସାମିନେ ଏକ୍ଷୁତେଞ୍ଚରେ ଚାକିରି
କରିଲି । ଏଠାରେ କିନ୍ତୁ ମାସ ରହିବାପରେ ରଜନିମେଣ୍ଟ
ଅପାରିଶ୍ରାନ୍ତିଆ ଫେଲିକମାରେ ଜୟନ କାଲି । ସେତେବେଳେ
ରାତର କେଲାରେ ଏକ ମାତ୍ର ଲିଙ୍ଗ ମିକ୍ଷା ପାଇଁ

ଆମେ କେତେଜଣ ଉଦୟମ କରିଥିଲୁ । ଏଠାରେ ଷୁଢ଼େଣ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଗ୍ରାନ୍ତୁଏଶନ ସରିଲାପରେ ସମ୍ବଲପୁରକୁ ଯାଇ ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଓଡ଼ିଆରେ ଏମ୍ବେ ସାରିଲି । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ଲାନରେ ଉତ୍ତାର୍ପଣ ହୋଇ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣପଦ ହାସଲ କରିଥିଲି । ଏମିତିରେ ଦିନବେଳେ କଲେଜପାତ୍ର ରାତିରେ ଚାକିରି କାମ ପୁଣି ରେଡ଼ିଓ ପାଇଁ ଗାୟ ଲେଖିବାକୁ ପଡ଼େ । ରେଡ଼ିଓ ଗାୟିକାର ଭାବେ ମୋର ପରିଚୟ ହୋଇଥାଏ । ତୋଫାନ ତ୍ର୍ଯାମୀଙ୍କ ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ଵାଳୟରେ ଖଟି ଚାଲିଥାଏ । ଏଠାକୁ ବହୁ କଳାକାର ଓ ଲେଖକ ଆସନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମୋର ପରିଚୟ ହୁଏ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଗୋବିନ୍ଦ ତେଜ ଓ ଧୀର ବିଶ୍ଵାଳଙ୍କ କଥାରେ ପ୍ରଥମେ ‘ଧରିତ୍ରୀ’ ଲଜିତ୍ର ପାଇଁ ଗାୟ ଲେଖିଲି । ସେହି ସମୟରେ ଫୁଲବାଣୀର ଏକ କଲେଜରେ ଅଧ୍ୟାପକ ଭାବେ ଯୋଗଦେବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା, ମାତ୍ର ମୋ ପାଇଁ ଉପମୂଳ୍କ ବାତାବରଣ ନଥିବାରୁ ସେହି ପଦବୀ ପାଇଁ ମନାକରିଦେଇଥିଲା । ପରେ ଓଡ଼ିଆ ଲଜିତ୍ର ‘ଅମରପ୍ରେମ’ ନିର୍ମାଣରେ ଆସିଥାଏ ତାରେକୁ ଭାବେ କଳିକଟାରେ କାଳିଗଞ୍ଜ ଲନ୍ଦ୍ରପୁରା ଷୁଢ଼େଣ୍ଟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାଏ । ଦସ୍ତି ଭାରତୀୟ ଲଜିତ୍ରରେ କାମକରୁଥାବା ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ସଙ୍ଗୀତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉପେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମୋ ପାଖକୁ ଫୋନ୍‌କରି କହିଲେ, ତମେ ମାତ୍ରାସ ଆସ । ଏଠାରେ ଏକ ଓଡ଼ିଆ ସିନେମା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବେ କାମ ମିଳିବ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ମାତ୍ରାସ ଯିବା ପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ ବିଶେଷ କିଛି ଚଙ୍ଗା ନଥାଏ । ଏଥରେ ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଗୋପାଳ ଘୋଷ ଉପାହିତ କରି ୧ ହଜାର ଚଙ୍ଗା ଦେଇଥିଲେ । ତା’ ପରେ ଉପେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ତାଙ୍କର କଳିକଟାରେ ଥିବା ସିନେମା ତ୍ର୍ଯାମୀରଙ୍କ ଜିରିଆରେ ଏକ ଖାମ୍ରେ ୧ ହଜାର ଚଙ୍ଗା ପଠେଇବା ସହିତ ଫ୍ଲାଇଟ ରିକେଟ କାଟି ମାତ୍ରାସ ଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଇଥିଲେ । ମାତ୍ରାସରେ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ରାଜକାୟ ସନ୍ଧାନ ଓ ଆତିଥ୍ୟ ମିଳିଥିଲା । ଏଠାରେ ଲଜିତ୍ର ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ବରୁ ଲେଖକଭାବେ ମାତେ ଏକ ଶୁଭଭାଗ ପୂଜାରେ ବସିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତାପରେ କୁଳଚନ୍ଦ୍ରମା ଲଜିତ୍ର ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା । ସମୟକୁମେ କୁଳଚନ୍ଦ୍ରମା, ପତିପତ୍ନୀ ଶାସ୍ତ୍ର, ବାଞ୍ଚାବାଟ, ଜନଦାତ୍ରୀ, ପତିପତ୍ନୀ, ପରିବାର, ଘରସଂସାର ଆଦି ଏକାଧିକ ଲଜିତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ସଂକାପ ଓ ଚିତ୍ରନାଟ୍ୟ ଦେବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ୨୦୧୦ରୁ ନିଜି ଉଦୟମରେ ପ୍ରଞ୍ଚ ଏକାଡେମୀ ଏଣ୍ଟ କଳାଚାରାଳ ତୁମ୍ଭ ଗଠନକରି କଳାସଂସ୍କରିତ ବିକାଶ ଦିଗରେ ସମୟ ଦେଉଛି । ତା’ ସହ ‘ମୁକ୍ତିକ’ ନାମକ ଗାନ୍ଧିକିତା ପତ୍ରିକାର ସମାଦିନା କାମ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଛି । ସେହିପରି ୧୪ଖଣ୍ଡ ନାଟକ ମଧ୍ୟରେ -ରାଜବାସ୍ତ୍ରୀ, ପୋଷା ବାଘ, ବତାଖୁଣ୍ଡ, ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର, ଶାହାଜାହାନ, ଆଲୋକ ଏବଂ ୧୭ଖଣ୍ଡ ରେଡ଼ିଓ ନାଟକ, ପ୍ରାୟ ଶାନ୍ତି ସିନେମା ପାଇଁ ଗାୟ ଲେଖିବା, ପୁଣି କେତୋଟିରେ ସଂକାପ ଓ ଚିତ୍ରନାଟ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ

୧୯୭୧ରେ ପ୍ରଥମେ ‘ଧରିତ୍ରୀ’ ଚଳକ୍ତତ୍ରୀରେ
ଗାତ ଲେଖାଥିଲି । ତା’ ପରେ ଅଳିଭାଦାଗ,
ବନ୍ଦୁ ମହାନ୍ତି, ସିଦ୍ଧୁରବିଦ୍ୟ ଆଦି ଓଡ଼ିଆ
ଚଳକ୍ତତ୍ରୀରେ ଚିତ୍ରନାଟ୍ୟ ଓ ସଂକାପ ଲେଖାଇଛି ।
କାହୁରଙ୍ଗଙ୍କ ‘ଶାସ୍ତ୍ର’ ଉପନ୍ୟାସକୁ ଚଳକ୍ତତ୍ରୀ
ଭାବେ ନିର୍ମାଣ କରିବାରେ ସ୍ଵଚନ୍ଦ୍ର ଅନୁଭୂତି
ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଶାସ୍ତ୍ର ସିନେମା ପରେ ଚାକିର
କ୍ଷେତ୍ରରେ ମତେ ଆଉ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି
ସମୟ ଦେଲେନାହିଁ । ମୋର କଳାକ୍ଷେତ୍ରରେ
ସାମଗ୍ରିକ ଅବବାନ ପାଇଁ ୨୦୦୫ମୟିହାରେ
ଓଡ଼ିଶା ସଜ୍ଞାତ ନାଟକ ଏକାଡ୍ରେମୀ ଏବଂ
ଗାନ୍ଧିକିତା ‘ପ୍ରତିଷ୍ଠତ ହୋଇ ଫେରିଆସେ
ଯେବେ’ ପୁୟକ ପାଇଁ ୨୦୦୮ରେ ଓଡ଼ିଶା
ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ୍ରେମୀ ତରଫରୁ ପୁରସ୍କତ ଓ
ସମାନିତ ହୋଇଛି । ଓଡ଼ିଆ ଗାନ୍ଧିସାହିତ୍ୟରେ
ସଜ୍ଞାତର ସ୍ଵରୂପ ନିମନ୍ତେ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ସିନେମା
ଫେଲୋଶିପ ପାଇଛି । ସେମିତି ଉକ୍ତକ
ସାହିତ୍ୟସମାଜ, ଓଡ଼ିଆ ଗାତି କବିତା ସମାଜ
ସଜ୍ଞାତ ପୁଷ୍ଟାକର ବାଳକୃଷ୍ଣ ଦାଶ ସମାଜ,
ଆଦି ଶତାବ୍ଦୀ ସଂଘାରୁ ପୁରସ୍କତ ହୋଇଛି ।
୨୦୦୪ରେ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେଇ
ସାରିଛି । ଘରେ ପଢ଼ୀଙ୍କ ସହିତ ରହୁଛି ।
ମୋର ଏକମାତ୍ର ଛିଅର ବିବାହ କାର୍ଯ୍ୟ
ସାରିଛି । ହଁ , ପ୍ରେମ ବିନା ଗାନ୍ଧିକିତା
ଲେଖାଯାଇ ପାରେନା, ହୃଦୟର
ଅନୁଭୂତିରୁ ହଁ ଲେଖାହୁସି । କବିତା
ଯାହା ପଡ଼ାଯାଏ ମାତ୍ର
ଗାନ୍ଧିକିତା ସ୍ଵର, ଲକ୍ଷ, ତାଳ ଓ
ଛାନ୍ଦରେ ଗାନ କରାଯାଇଥାଏ ।
ଏହି ଗାତ ହେଉଛି କିମ୍ବୁ
ଭିତରେ ସିନ୍ଧୁର ଦର୍ଶନ ।
-ବନ୍ଦିହିତୀରୀ

କାଳୀଖିଆ

-ପ୍ରବାସିନୀ ହୋତା

ତା ଦେହର ରଙ୍ଗ କଳା ବୋଲି
ତାକୁ ପାସଙ୍କରେ ପକେଇ ନ ଥିଲେ କିଛି ଲୋକ
ଆପଣା ଆପଣା ପରମାନନ୍ଦ

ଚମଢା ଚିକାକର ରଙ୍ଗକୁ ମେଇ ବି
କେତେ ପରମ ଅପରମ !

ଦଳଦଳ ହୋଇ କେତେ ଦଳ ଖାଉଥି
ଆସିଲେ ପୁରୁଷ ଛାଟି ଦେଇ
ଆଖୁରେ ବାନ୍ଧି କଢ଼ାରୀ
ତାକୁଲାଖିର ହାତରେ ଛୋଲି ଦେଇଗଲେ
ତାର ପରମ ପରମ ଲଜ୍ଜା
ଅପମାନର ଦିଅସିଲିଖି ମାରି

ସେ ଜଳିଲା ଯେ ଜଳିଲା
ଆସୁରି କଳା ବୋଲି ହୋଲା
ସୁନା ଆଉଟିଲା ଭଳି ଆଉଟି ହେଲା ହୃଦୟ !
ହେଲେ ହୃଦୟକୁ ଦେଖେ କି କେହି ?

ଜୋର ଗଲୁ ଥିଲା ମୁଲେଇ
ଅଶ୍ଵରରେଣେରେ ହୁଏତ ଯାଇପାରେ
ତାର ସଂତିତ ଯୌବନ,
ଏଠି ପୁରୁଷ ଛାଟିଏର ଦାମ ଆକାଶକୁଆଁ !

କାଳୀଖିଆ ତରାକୁରେ ତଡ଼ଳ କହୁଥିଲା
ଗୋଟେ ପଟେ ତାର ସଂଧାର
ଆର ପଟେ ତାର ଶ୍ୟାମଲିମା
ଗୋଟିଏ ପଟେ ତାର କୋମଳ ଉତ୍ତଳ ହୃଦୟ
ଆରପଟେ ଦେଖିପାରେ ଘେରା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ

ଆଉ ...

ହତାଶ ହେଉଥିଲା କାଳୀଖିଆ !
ଆଖୁର ଜଣାରାରେ ବାଟ ଚାଲୁଥିବା
ଏ ସାରାଗା ଦୁନିଆଁରେ
ମନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପରଖବାକୁ

କଦାହି ହେଲେ ଆଖୁ ବି ନ ଥିଲା !

କିଏ ଆଉ ନିବେଶକ୍ତା ତା ପାଇଁ
ଆଗ୍ରହର ପୁଣି ?
ତେଣୁଲଗାତାର ଖସି ଚାଲୁଥିଲା
ତା ଜୀବନର ସେବ୍ରେକୁ ଅଙ୍ଗ !!
କାଳୀଖିଆକୁ ଲାଗୁଥିଲା...
ଏ କଳାରଙ୍ଗ ଯେମିତି ଖାଲି ରଙ୍ଗ ମୁହଁଁ ;
ତାକୁ ଅପାଂତ୍ରୟ କରି ରଖୁଥିବା
ଏ ଯେମିତି ଭଣେଭଣ ଦୁର୍ଗମର ପଙ୍କ !!

-ଉଚ୍ଚଲି ଛନ୍ଦ, ବରଗଡ଼
ମୋ-୮୭୮୦୩୦୪୦୩୦

ପିଲାଏ ଅଛନ୍ତି

କିଛିକୋଳାହଳ ଆଉ କିଛିଅନ୍ଧଷ୍ଟ ବାହୁନା ଯୋଗୁଗରଟି
ଆଜି ଘର ଭଳି ପ୍ରତିତ ହେଉଥିଲା । କାରଣ ବୁଝୁବୁଝୁଁ,
ଚାଲିଗଲେ ବୁଝା ହସ୍ତିଗଲରେ ଗତ ରାତିରେ । ଏଠି
ଗୋଟେ ବୁଝା ଅପୁଞ୍ଜ ହୋଇ ହସ୍ତିଗଲରେ ପାଞ୍ଚ ମାସ
ହେଲା ପଢ଼ିଥିଲେ ସେତକ ପାଖ ପଡ଼ୋଶିଙ୍କୁ ଜଣା ହେଲା
ନଥିଲା । ସହରର ଜୀବନ ନା ବଡ଼ ଅଭାବୀ, ସମ୍ପର୍କକୁ
ନେଇ !...

ବୁଝ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମୂର୍ଖ ହେଲ ବିଷିହିଥିଲେ ।
ବଡ଼ ପୁଅ ଭାରି କାନୁରା ଦଶୁଥିଲା । ଧାଁ ଦୋଡ଼ କରି
ଥକି ଯାଉଥିଲା ତା' ମେଦବହୁଳ ଦେହ । ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଭାବିଲେ, “ନା’ ପିଲାଏ ଅଛନ୍ତି । କେବଳ ଯାହା ତେବେ
କରିଦେଇଛନ୍ତି ।” ମୁଣ୍ଡ ଅନୁଭବ ହେଲା ବୁଝା ଯଦି
ଆ’ତା, ନିଶ୍ଚିତ କହିଆ’ତା ତା’ ଗେହା ବଡ଼ପୁଅକୁ ,
“ବାବୁରେ, ତୁ ସୁନୁମାରିଆ ପୁଅ ମୋର ଏତେ ଧାଁ
ଦୋଡ଼ ପାରିବୁନି । ବସ ଘଢ଼ିଏ, ଦହି ସରବତ ପୁଣିଏ
ପି , ମୁଁ ହାତରେ କରିଛି ।” ସେ ଦହିର ସ୍ବାଦ ଆଉ
ଚାଖବାର ନୁହେଁ । ନିତ୍ୟାନନ୍ଦଙ୍କ ପେଯୁଆ ଆଖରୁ ଲୁହ୍ର
ଧାରେ ବୋହଗଲା ।

ବୁଝ ଯେବେ ହସ୍ତିଗଲରେ ବିକଳ ହେଲ ସଭିଙ୍କୁ
ଖୋଜିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଆସିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ
ପିଲାଏ ବ୍ୟପ୍ତ ଥିଲେ । ସାବା ଜୀବନ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ
ନିଜକୁ ତିଳତିଳ କରି ଜାଲିଥିବା ବୁଝା ପାଇଁ ସେଇ
ଦିନରୁଡ଼ିକ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ଥିଲା । ସେ
ନିଜକୁ ଆଦୋ ବୁଝେଇ ପାରୁନଥିଲା ପିଲାଏ ଏତେ
ବ୍ୟପ୍ତ ସତରେ ଅଛନ୍ତି ନା ଅଲୋଡ଼ା ହେଇଯାଇଛି
ବିଚାରି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ! ସବୁବେଳେ କହୁଥିଲା
କୋହଭିଜା ସ୍ବରରେ, “ମୋର କେହି ନାହାନ୍ତି,
ବୁଝିଲେ ।”

ସୌମ୍ୟ ଶୁଭଦର୍ଶିନୀ

ସେଇ ଦୁଇ ପୁଅ ଆଜି ଆସିଛନ୍ତି ସର୍ବଦ୍ଵାର ଗାଡ଼ି
ଧରି, ଖଇ କବିତ୍ତି ନେଇ, କୋକେଇ ପାଇଁ ସଜ
ବାଉଁଶି, ଛଣ, ରଣ୍ଜି, ସପ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ଫୋନ୍ ଘୁରେଇ ।
କିନ୍ତୁ ବୁଝା ଆଦୋ ଜାଣିପାରୁନି, ହାଏରେ ବିଧାତା !
କାଶ ବିଚାରି ଜାଣନ୍ତା କେତେ ଖୁସିଥୁଆନ୍ତା !...

ବୋହୁ ଦୁହେଁ ବଡ଼ ଶ୍ରୀରାରେ ହଳଦୀପାଣି ଭାଲି
ବୁଢ଼ିକୁ ଅଧ୍ୟ ବେଶ କରୁଛନ୍ତି । ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ିରେ
ହଳଦୀଥା ପାତ୍ର । ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ମାସ ସେ ଥିଲା କେବଳ
ହସ୍ତିଗଲର ପିଲା ଆବାଶୀ ପୋକାକ ଉଚିତରେ ।
ସିଦ୍ଧରିପେ ବି ଲାଗୁନଥିଲା ମଥାରେ । ଆଜି ମେଞ୍ଚେ
ସିଦ୍ଧର ଉଚିତରେ ଭାରି ସୁନ୍ଦରା ଦିଶୁଛି ବୁଝା ।

ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଦେଖିଲେ ନିରିଖେଇ । ଜଳା ହେଲା
କୋଳେଇ ନେବେ । କିନ୍ତୁ, “ତୁ ଫେରିଆ, ଆଉ
ଅଭିମାନ କରନି, ଦେଖ ତୋ ପିଲାଏ ଅଛନ୍ତି ।”

୭-୨୦୪, ସିଟିଏ ସେକ୍ଟର ୨, କଟକ
୭୦୦୭୭୭୭୭୦୮

ଛଳନା..

-ଛଳା ମିଶ୍ର

ଛଳନା କୁ ତୁମେ ପ୍ରେମ ବୋଲି କହି
ପ୍ରେମ କୁ ଛଳନା କଲ
ସଂଜବତୀ ଜାଳି ଚାହିଁ ଥିଲି ବାଟ
ବାଟବଣା ହୋଇ ଗଲ ।

ବାସନ୍ତର ବୋଲି ସଜାତିଲା ଯାହା
ତାହା ପାଲଟିଲା କୁଇ
ଫୁଲ ପାଖୁଡ଼ା ମୁଁ ଯାହାକୁ ମଣିଲି
ସବୁଗଲା କଣ୍ଠ ହୋଇ
ସତ ବୋଲି କହି ମିଛ ପଥରା କୁ
ମଥା ରେ ଗୋ ଲଦି ଦେଲା
ଛଳନା କୁ ତୁମେ.....

-ବିଜେବି ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
୯୪୭୭୪ ୫୭୭୧୦

ଘାରିଛି ପିଠୁମେସ ନିଶା

କାର୍ତ୍ତିକ ଆର୍ୟନଙ୍କୁ ଏବେ ପିତ୍ରନେସ ନିଶା ଘାରିଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ନୂହେଁ ଏସେ ଏହା ପ୍ରତି ଆମୋ ଧାନ ଦେଉ ନ ଥୁଲେ । ହେଲେ ଏବେ ଏଥୁପାଇଁ ଅଧିକ ସତ୍ୱତନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । କଥା କ'ଣ କି ନିକଟରେ ସେ ସାଇନ କରିଥା ନାହିଁ ସିମେନୀ ‘ସତ୍ୟନାରାଯଣଙ୍କ କି କଥା’ ର ଶୁଟି ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏଥୁରେ ଚାରୋମାଝିକ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି, ହେଲେ ତା’ ସହ କେତେଟି ଆକୃତି ଶମ୍ଭବ ମଧ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଢ଼ିବ । ତେଣୁ ନିଜର ପିତ୍ରନେସ ପ୍ରତି ଟିକେ ଅଧିକ ଧାନ ଦେବାର ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସମୀର ଦିବ୍ସାନ୍ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏ ନେଇ କାର୍ତ୍ତିକ କହୁଛନ୍ତି, ‘ଏହି ପିତ୍ରଟି ହେଉଛି ମୁଖଜିକାଳ ଲଭ୍ୟ ଷ୍ଟୋର । ହେଲେ ଏଥୁରେ କେତେ ଆକୃତି ସିନ୍ ରହିଛି । ତେଣୁ ସେଥୁପାଇଁ ମୋତେ ଆଉ ଟିକେ ମୁୟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କଠାରୁ ଜୀବିବା ପରେ ଏବେ ନିଜକୁ ଅଧିକ ପିତ୍ର ରଖୁଣ୍ଟାର ପାଇଁ ଧାନ ଦେଉଛନ୍ତି । ସକାଳେ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଜିମ୍ ଯାଉଛନ୍ତି । ତା’ ସହ ଡାରଟି ଶୁଟି ପୂର୍ବରୂପ ନିଜକୁ ଏମେଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନେବି ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ।’ ଏହାବ୍ୟତି ଆନୀୟ ବାଜମାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ‘ଭୁଲ ଭୁଲେଯା-୨’ ରେ ସେ ଅଭିନନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥୁରେ ଡାରଟ ନାଯିକା ସାଜିଛନ୍ତି କିଆରା ଆତ୍ମଭୂତନ

କେବଳ ରୋଗୀପାଇଁ...

କ୍ରିତି ସାମନ ନିଜ ଆକ୍ଷିଂ କ୍ୟାରିଯର ପ୍ରତି ବେଶ ସଚେତନ । ଦେଖୁନାହାନ୍ତି, ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ଭଲି ଭୂମିକାକୁ ସେ କେମିଟି ଗୁଡ଼ର ଦେଉଛନ୍ତି । କେବଳ ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିକଟରେ ତିନୋଟି ଅଧିକ ହାତଭଡ଼ା କରିଛନ୍ତି । ନିଜର ଏଭଳି ଆଭିମୂଳ୍ୟ ବିଷୟରେ କ୍ରିତି କହନ୍ତି, ‘ଆଭିନୟ ହେଉଛି ଆମର ପରିଚୟ । ଏଶୁଦ୍ଧ ଘୃତାଏ ସିନେମାରେ ଅଭିନୟ କରିବା ଅପେକ୍ଷା ବର୍ଷକୁ ଯଦି ୨-୩ଟି ସିନେମାରେ ଆକ୍ଷିଂ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳେ ତେବେ କିମ୍ବି କ୍ଷତି ନାହିଁ । ଏବେଠାରୁ ହୀଁ ମୋତେ କ୍ୟାରିଯର ପ୍ରତି ସଚେତନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେଥିପାଇଁ ନିକଟରେ ମୋତେ ମିଳିଥିବା କେତେଟି ଅଧିକ ରୁହା ହାତଭଡ଼ା କରିଛି । କାରଣ ସେବୁଡ଼ିକରେ ମୋତେ ମିଳିଥିବା ଭୂମିକା ଯେ ମୋ କ୍ୟାରିଯରକୁ ମାଙ୍କଲେଜ ଦେଇଥାଆନ୍ତା—ଏ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ଆସି ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ଅଧିକରମୁଡ଼ିକୁ ରେଉ ସିଗନାଲ ଦେଖାଇଥିଲା ।’ ନିକଟରେ କ୍ରିତି ଅଭିନୟ କରିଥିବା ନୁଆ ସିନେମା ‘ମିମି’ର ପ୍ରଥମ ତ୍ରେଲର ରିଲିଜ ହେଉଛି । ଏହାକୁ ଦେଖୁବା ପରେ ତାଙ୍କୁ ବେଶ ପରଶଂସା କରିଛନ୍ତି କଙ୍ଗନା ରାଶାଥିତ ।

ଶତ ମାନ୍ଦିରକ ମୁଣ୍ଡାଳ

ମିରାୟ ଅଭିନେତ୍ରୀ ମୃଣାଳ ଠାକୁର । ହିତିକଙ୍କ ଅଭିନୀତ
‘ସୁପର ୩୦’ରେ ସେ ବଳିଉଡ଼ରେ ଏଣ୍ଟି କରିଥିଲେ । ତା’ପରେ
‘ପ୍ରାଣ’ରେ ଫରାହାନ ଅଖତରଙ୍କ ଅପୋଜିନ୍ତରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାବାକୁ ମିଳିଥିଲା ।
ଆଉ ଏବେ ନିର୍ଣ୍ଣାଶାଧୀନ ହିନ୍ଦା ସିନ୍ମେଳା ‘ଜର୍ସି’ରେ ସେ ଅଭିନୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାର
ନାୟକ ଭୂମିକାରେ ଅଛନ୍ତି ଶାହୀଦ କପୁର । କିନ୍ତୁ ଏହି ପିଂକର ଶୁଟିଂ ସମୟରେ ଥରେ
ଡାଏଲଗ କହିବାକୁ ଅସୁଧିଧାର ସମ୍ବନ୍ଧୀନ ହୋଇଥିଲେ । ଯେତେଥର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥାଏନ୍ତି
କଲା ବେଳକୁ ପୁଣି ଭୁଲ ହୋଇଯାଉଥାଏନ୍ତି । ହେଲେ ତା’ ପଛରେ କି କାରଣ ଥିଲା
ସେ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ମୃଣାଳ କହନ୍ତି, ‘ହେତିନ ମୁଁ ଡାଏଲଗ କହିବାକୁ ଅସୁଧିଧାର ସମ୍ବନ୍ଧୀନ
କାରଣ ହେଲା, ଶାହୀଦଙ୍କୁ ମୁଁ ସାମନାର ଦେଖୁ ନର୍ତ୍ତବ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲି । ତେଣୁ ଡାଏଲଗ
ତା’ପରେ କିମ୍ବା ସମୟ ରେଷ୍ଟ ନେବା ପରେ ମୁଁ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଥିଲି ଏବଂ ୨—

ଶେଷରେ ରାଜି ହେଲେ କ୍ୟାଟିନା

ପ୍ରଥମେ ନା, ହେଲେ ଶୋଷରେ ହଁ ଭରିଛନ୍ତି ସେ । କାରଣ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଫାରଟ ତାଙ୍କୁ ମିଳିଲା ସେତେବେଳେ ଡେଚ୍ରୂ ନେଇ ଦୋଛକିରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ହେଲେ ପରେ ଏହି ପିଲ୍ଲ ପାଇଁ ସମୟ ବାହାର କରିଛନ୍ତି । ସେ ହେଲେ କ୍ୟାଟ୍ରିନା । କଥା କ’ଣ କି ‘ଗାଇଗର’ ପିଲ୍ଲର ସିନ୍ଧୁଏଲ୍ ‘ଗାଇଗର-ଜା’ର ଶୁଟିଂ ଖୁବ୍ ଶାୟ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଆଉ ଏହାର ଗାଇଗଲ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟନ କରୁଛନ୍ତି ସଲମାନ ଖାଁ ଓରେ ସଲ୍ଲମିଆଁ । ଏହି ପିଲ୍ଲର ନାୟିକା ଭାବରେ କ୍ୟାଟ୍ରିନାଙ୍କୁ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିବ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଫାର ମିଳିଲା ପ୍ରଥମେ ସେ ରାଜୀ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ପରେ ଏହାର ଶୁଟିଂ ପାଇଁ ସମୟ ବାହାର କରିବା ପରେ ନିଜ ପଚାରୁ ଗ୍ରାନ୍ ସିଗନାଲ ଦେଖାଇଥିଲେ । ଏ ନେଇ କ୍ୟାଟ୍ରିନା କହନ୍ତି, ‘ସତ କଥା ହେଲା, ଏହି ପିଲ୍ଲର ଶୁଟିଂ ପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ ସମୟ ନ ଥିଲା । ହେଲେ ବିଜ୍ଞ ସିନ୍ଧୁଏଲ୍ ଭିତରେ ଏହା ପାଇଁ ଟାଇମ ଦେବାକୁ ପ୍ଲିଟ କରିଛି । ସବୁଠାରୁ ଖାସ କଥା ହେଲା, ସଲମାନଙ୍କ ସହ ମୋ ଯୋଗି ଦେଶ ଜିଥିଆଁବା’ ସୁଚନାଯୋଗ୍ୟ ଏହି ଯୋଡ଼ିକୁ ଦର୍ଶକ ‘ଆରତ’ ପିଲ୍ଲରେ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ ଦେଖୁଥିଲେ ।

କ୍ୟାତ୍ରନା

ଓৰিপাৰুনাম্বান্তি ভূমিকা

ଭୂମିକା ଦାଶ। ଶିଶୁକଳାକାର ଭାବରେ ଏଣ୍ଟିକରିଥିଲେ ଓଳିଡ଼ିଭରେ । ସିନେମାଟି ଥିଲା ତାପସ ସରଗନିଆଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ‘ଭୂମିକୁ ଝୁମାନା’ । ଭୁଲସୀ ଦୁଇ ପତ୍ରରୁ ବାହିଲା ପରି ପ୍ରଥମ ଚଳକ୍ତିରେ ନିଜର ଅଭିନୟ ଦକ୍ଷତା ଦେଖାଇବାରେ ସମ୍ମାନ ହୋଇଥିଲେ । ‘ତୁ ମୋ ଲଭ ଷ୍ଟେରି’ ପିଲ୍ଲରେ ତାଙ୍କୁ ନାହିଁକା ସାକ୍ଷିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏହି ତତ୍ତ୍ଵଟି ଭୂମିକାଙ୍କ ଅଭିନୟ କ୍ୟାରିଯରକୁ ବେଶ ମାଇଲେଜ ଦେଇଥିଲା । ହେଲେ ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷତାଉନ ଏବଂ ଦ୍ଵିତୀୟ ଲକ୍ଷତାଉନ ଭିତରେ ଯେଉଁ ପାଞ୍ଚ ମାସର ଗ୍ୟାପ ଥିଲା ତାହାକୁ ଭୂମିକାରୁନାହାନ୍ତି ସେ । କାରଣ ଏହି ସମୟ ଭିତରେ ସେ ଗ୍ରେ ସିନେମାର ଶୁଟି

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଷ୍ଟ୍ରୀଲିଙ୍କ ଲୁକ୍ ପାଇଁ ଟାଟୁ

*ବେକର ପଛ ଭାଗରେ: ବେକର ପଛପଟେ ଗାୟ କରିବାର ତ୍ରେଣ୍ଟ ଏବେ ଖୁବ୍ ଚାଲିଛି। ଖାସ କରି ମହିନ୍ଦର ମୁବତୀମାନେ ଏହାକୁ ପଥର କରିଥାନ୍ତି। ଜିମ୍, ଟି-ଶାର୍ଟ ସାଙ୍ଗକୁ ବନ୍ ହେଯାର ଷ୍ଟ୍ରୀଲିଙ୍କରେ ବେକ ପଛପଟେ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଗାୟ ଦେଖିବାକୁ ବେଶ୍ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲାଗିଥାଏ।

*କରଚିରେ: କରଚିରେ ଗାୟ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ ଚିକେ କମ୍ ଲାଗିଥାଏ। ତେବେ ମନେ ରଖିବେ, ଯେବେ ବି କରଚିରେ ଗାୟ କରିବେ, ଏହାର ଦରକ ନ କମିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାତରେ କୌଣସି ଝୁଏଲେଇବୀ ପିଛିବେ ନାହିଁ। ନରେତ୍ର ଏହାଦ୍ଵାରା ଜନ୍ମପେକସନ୍ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଥାଏ। ସେହିପରି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ତୁତି କିମ୍ ହାତଘଣ୍ଠା ପିଛି ଏହାକୁ ଆରାମରେ ଲୁଜାଇ ମଧ୍ୟ ପାରିବେ।

*ହାତ ଆଗୁଡ଼ିରେ: ହାତର ଆଗୁଡ଼ିରେ ବି ମୁବତୀମାନେ ଚାହିଁଲେ ଗାୟ କରି ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲୁକ୍ ପାଇ ପାରିବେ। ତେବେ ଆଗୁଡ଼ିରେ କରାଯାଉଥିବା ଏହି ଗାୟ ଖୁବ୍ ଶୋଟ ଛୋଟ ଦେଖାଯାଉ ଥିବାରୁ ଏହା ବେଶ୍ ଖୁବ୍ ଲାଗିଥାଏ।

*ଗୋଇଠି: ଗୋଇଠିରେ ବି ଗାୟ କରିବାର ତ୍ରେଣ୍ଟ ଏବେ ଖୁବ୍ ଚାଲିଛି, କିମ୍ ଏହା ବେଶ୍ କଷ୍ଟଦାୟକ ହୋଇଥାଏ। ଯିଏ ଏହି କଷ୍ଟ ସହିପାରିଲା ତାହା ପାଇଁ ଏ ଗାୟ କରିବାରେ

କୌଣସି ଅସୁରିଧା ନାହିଁ। ବିଶେଷକରି ଫ୍ଲୋର୍ ଡିଜାଇନର ଗାୟ ଗୋଇଠିକୁ ଭଲ ମାନିଥାଏ। ସହଁ କିମ୍ ଆକେଳ୍ ଲେଜଥ ଜିମ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ହାତହିଲ୍ ପିଛି ଏହି ଗାୟକୁ ଆରାମରେ ହାଜଲାଇରୁ କରିବୁଥାଏ।

*କାନର ଭିତର ପାର୍ଶ୍ଵ ଓ ବାହାର ପାର୍ଶ୍ଵରେ: ଆଜିକାଲି କାନ ପାଖରେ ବି ଗାୟ କରି ଭିନ୍ ଲୁକ୍ ପାଇବାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଛି, ଯାହାକି ଏବେ ଲାଇସ୍ନ୍ସ ତ୍ରେଣ୍ଟରେ ପରିଣାମ ହୋଇଛି। କିମ୍ କାନ ଭକ୍ତି ଏକ ମୂଳ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଗାୟ କରିବା ଏତେ ସହଜ କଥା ନାହିଁ। ଏହା ଖୁବ୍ ପାଢାଦାୟକ ହୋଇଥାଏ। ତେଣୁ ଖୁବ୍ ହୁଏଥାରୁ ସହକାରେ ଏହି ଗାୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ।

*ବାହୁରେ: ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବକୁ ସୁହାଜଳା ଭଳି ଚିକେ ବତ ସାଇଜର ଗାୟ ବାହୁରେ କଲେ ଖୁବ୍ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲାଗିଥାଏ, ତେଣିକି ସେ ଫ୍ଲୋ�ର୍ ଡିଜାଇନ ହେଉ ଅବା କିମ୍ ବି ଥମ୍ ଡିଜାଇନର ଗାୟ ଦେଇବେ। କିମ୍ ଏହି ଗାୟକୁ ହାଜଲାଇରୁ କରିବା ପାଇଁ ଦ୍ଵିତୀୟ ଲେସ ପିଛିବୀ ବି ଜରୁଗା।

*ନାଭି କିମ୍ ଅଣ୍ଟାରେ: ମହିଳାମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଟା ଭାଗଟି ଖୁବ୍ ଆକର୍ଷଣୀୟ ହୋଇଥାଏ। ଏହାକୁ ଆହୁରି ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସୁନ୍ଦର ଡିଜାଇନର ଗାୟ ବି ସେଠାରେ କରିପାରିବେ। ନାଭି ଅଣ୍ଟାରେ ମଧ୍ୟ ଗାୟ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଇଥାଏ। ସବୁ, ପଢନ୍ତା ଅଣ୍ଟା ସାଙ୍ଗକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଗାୟ ଡିଜାଇନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଆଗ୍ରାହିତ ଲୁକ୍ ଦେଇଥାଏ।

*ପଠିରେ: ମହିଳାମାନେ ଚାହିଁଲେ ପଠିରେ ବି ଗାୟ କରିପାରିବେ। ତେବେ ଏହି ମାରୁକୁ ହାଜଲାଇରୁ କରିବାକୁ ହେଲେ କୌଣସି ଡିପ୍ ବେକ ଥିବା ଆଉଫିଟ୍ କିମ୍ ଡିପ୍ ନେକର ବ୍ୟାଜକ ସାଙ୍ଗକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଶାତି ପିଛିଲେ ଲୁକ୍ ଖୁବ୍ ଗର୍ଜିଯେ ଲାଗିଥାଏ।

ତେବେ ଗାୟ କରିବା ଖୁବ୍ କଷ୍ଟଦାୟକ ହୋଇଥାଏ। ବେଳେବେଳେ ଏହାଦ୍ଵାରା ଜନ୍ମପେକସନ୍ ବି ହୋଇଯାଏ। ତେଣୁ ଗାୟ କରିବା ପର୍ବତୀ ଏହା ଶରାରକୁ ସୁର୍ବେ କରିବ ଆବଶ୍ୟକ।

ଆଜିକାଲିର ଫ୍ୟାଶନ
ଦୁନିଆରେ ଷ୍ଟ୍ରୀଲିଙ୍କ
ଦେଖାଯିବାକୁ କାହାର ବା
ଜାହା ନୁହେଁ। ସେଥିପାଇଁ
କିଏ ନାନା ପ୍ରକାରର
ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ
ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ତ ଆଉ
କିଏ ମହିନ୍ଦର ଆଉପିରକୁ
ଗ୍ରାନ୍ କରିଥାନ୍ତି। ସେହିପରି
ଆଗ୍ରାହିତ ଲୁକ୍ ପାଇଁ
ଦେହରେ ଗାୟ କରିବା
ବି ଏବେ ଏକ ନୂଆ
ତ୍ରେଣ୍ଟରେ ପରିଣାମ
ହେଲାଣି। ତେବେ ଏହି
ଗାୟକୁ ଶରୀରର କେଉଁ
ସ୍ଥାନରେ କଲେ ଅଧିକ
ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲାଗିଥାଏ
ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ସେ
ସମ୍ପର୍କରେ...

ହାତ୍

ହାତ୍

ପାଗଳ

ସ୍ଥାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ— ମୁଁ ଭୂମକୁ ବହୁତ
ଉଲପାଏ । ତମର କ'ଣ
ହେଇଗଲେ ମୁଁ ପାଗଳ ହେଇଯିବି ।
ସ୍ତ୍ରୀ— ବ୍ରିତୀଯ ବିବାହ କରିବନି ତ ?
ସ୍ଥାମୀ— ଏକ ପାଗଳ ଉପରେ
କ'ଣ ଭରସା । ସେ ତ କିଛି ବି
କରିପାରେ ।

ସୁଚନା

ଏଠାରେ ଫଟୋ ପ୍ରକାଶ
ପାଇବା ପାଇଁ କିଛି ଟଙ୍କା
ଦେବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ ।
ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଫଟୋ
ହଁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ।

ଡାଲି

ସ୍ଥାମୀ— କେମିତିଆ ଡାଲି କରିଛି
ପୂରା ପାଣି ଭଳି ଲାଗୁଛି । ସ୍ଵାଦ
ବେଳି ଚିକେ ନାହିଁ । ଦିନରାତି ଖାଲି
ମୋବାଇଲକୁ ଚାହିଁ ରହୁଛି । କାମରେ
ଜମାରୁ ଧାନ ନାହିଁ ।

ସ୍ତ୍ରୀ— ଆଗ ତମେ ତମ ମୋବାଇଲ
ଦେଖା ବନ୍ଦ କର । ବହୁତ ସମୟ
ହେଲାଣି ଦେଖୁଛି ତମେ ରୁଚିକୁ
ଡାଲିରେ ନ ବୁଡ଼େଇ ପାଣିରେ
ବୁଡ଼େଇ ଖାଉଛି ।

ଚଷମା

ପିଣ୍ଡ ଚଷମା ଦୋକାନଙ୍କୁ— ଗୋଟେ
ପାଞ୍ଚାରବାଲା ଚଷମା ଦିଅଛୁ ।
ଦୋକାନୀ— କାହା ପାଇଁ ?
ପିଣ୍ଡ— ଆମ ସାରଙ୍କ ପାଇଁ ।

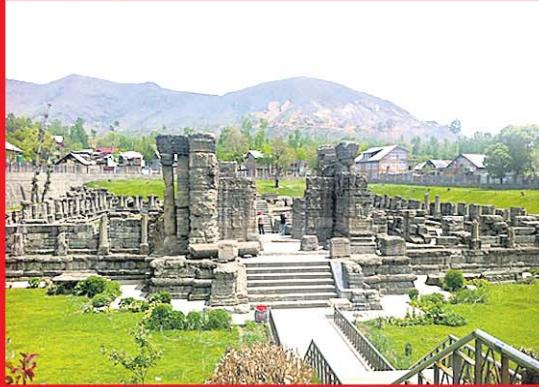
ଦୋକାନୀ— ପାଞ୍ଚାର କେତେ ଜାଣିଛି ?
ପିଣ୍ଡ— ଜାଣିନି । ହେଲେ ଏତିକି ଜାଣିଛି
ତାଙ୍କ ଆଖୁକୁ ଭଲ ଦେଖାଯାଉନି ।

ଦୋକାନୀ— କେମିତି ଜାଣିଲ ?
ପିଣ୍ଡ— କାହିଁକି ନା ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ
ଗଧ ହଁ ଦେଖାଯାଉଛି ।

ତତ୍ତ୍ଵଶ୍ରୀ

ଆପଣଙ୍କ ମୁହଁ ମହେଲ ମିରରରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥୁଲେ
ଯୋଗାଯୋଗ: ଧରିତ୍ରୀ ଛୁଟିଦିନ, ବି-୧୪ ରସୁଲଗଡ଼
ଶିଲ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୦
ଫୋନ ନଂ: (୦୬୭୪) ୨୫୮୦୧୦୧୦୧
ଫଟୋ ସୋଜନ୍ୟ: କୁମାର ଶରତ, ଧରିତ୍ରୀ

ଜନ୍ମ—କଶ୍ମୀରର ପୁଲିଆମା
ଜିଲାରେ ଅବସ୍ଥିତ
ଅଞ୍ଚଳିପୋରାରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଧାର୍ମିକ ପାଠୀ, ହୃଦ ତଥା
ପାହାଡ଼, ଜଙ୍ଗଳ ଆଦି
ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ
ପାଇପାରିବୋ ତା' ସହିତ
ସେଠାକାର ସଂସ୍କୃତି ଓ
ପରମାରାକ୍ଷୁ ନିକଟରୁ
ଜାଣିପାରିବେ ...

ଧର୍ମକ ମହାଭ୍ରତର ଉଚ୍ଚ ଅତ୍ୱିକଟିକାରା

କୁଳ-କଶ୍ମାରକୁ ପୃଥ୍ବୀର ସ୍ଵର୍ଗ ବୋଲି
**କୁହାୟାଇଥାଏ । ଏହା ନିଜର ଅପରୂପ ପ୍ରାକୃତିକ
ସୌନ୍ଦର୍ୟ ସହ ଅପୁର୍ବ ସଂସ୍କରିତ, ବ୍ୟଞ୍ଜନ ତଥା ଧାର୍ମିକମୂଳ
ପାଇଁ ବେଶ ପ୍ରିୟିତି ଲାଭ କରିବାରିଛି । ଏଥୁସହିତ
ଅନେକ ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର ତଥା ସୌନ୍ଦର୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ଵାରକା
ପାଇଁ ବି ଏହାର ବହୁ ଖ୍ୟାତି ରହିଛି । ଅଞ୍ଚିତପୋରା
ହେଉଛି ଜଙ୍ଘ-କଶ୍ମାରର ଏମିତି ଏକ ପର୍ଯ୍ୟନତମୁଳୀ ।
ଯାହା ନିଜର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ୟ ସାଙ୍ଗକୁ ଧାର୍ମିକ
ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଜଣାୟାଇଥାଏ । ପୁଲାଞ୍ଗାମା
ଜିଲ୍ଲାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅଞ୍ଚିତପୋରାରେ ଦେଖୁବା ପାଇଁ
ରହିଛି ଅନେକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଶ୍ଵାନ, ଯାହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକିମ୍ବୁ
ବେଶ ଆକୃଷ୍ଣ କରିଥାଏ । ଖାସ ସେଥିରୁ ଏଠାରେ
ମଧ୍ୟ ଆମନ୍ଦଳ୍କ ଲିନ ମେଖାରାର ପିଲେ ।**

ଜିତହାସ: ଅଞ୍ଚଳିପୋରାର ନାମ
ଉପଳ ରାଜବଂଶର ପ୍ରଥମ
ରାଜା ଅଞ୍ଚଳିବର୍ଷନଙ୍କ
ମୀମାନ୍ଦ ମାରେ

ରଖାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ରହିଛି ; ଯିଏକି କଶ୍ଚାରରେ ୪୫
ମ୍ରାଣ୍ଧାବରୁ ୮୮ ମ୍ରାଣ୍ଧାବ ଯାଏଁ ଶାସନ କରିଥିଲେ ।
ତା'ସହିତ ଏଇ ଅଞ୍ଚଳିଯୋଗାରେ ଅଞ୍ଚଳିସାମୀ ଓ
ଅଞ୍ଚଳିଶର ନାମରେ ଦୁଇଟି ହେଠୁ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ
କରାଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଏବେ ଲୋକପ୍ରିୟ ଧାର୍ମିକପାଠୀ
ଭାବେ ଗଣାଇଛି । କେବଳ ଏହି ଦୁଇଟି ମନ୍ଦିର ନୁହେଁ
ଅଞ୍ଚଳିଯୋଗାରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଛୋଟବଡ଼ ମନ୍ଦିର ବି
ଅଛି, ଯାହାକୁ ଭାରତୀୟ ପୁରାତନ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ବିଭାଗ
ଦାରୀ ସଂରକ୍ଷିତ କରି ରଖାଯାଇଛି ।

ଅଞ୍ଜିତ୍ସ୍ଵାମୀ ଓ ଅଞ୍ଜିତ୍ସ୍ଵାର ମନ୍ଦିର: ଅଞ୍ଜିତ୍ସ୍ଵାମୀ ଏକ ସୁନ୍ଦର ମନ୍ଦିର, ଯାହା ଫେଲେମ୍ ନଦୀର ତତ୍ତବେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ। ଉପରେ ରାଜବଂଶର ପ୍ରଥମ ରାଜ୍ଞୀ ଅଞ୍ଜିବର୍ମନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ଭଗବାନ ବିଷ୍ଣୁ ପୂଜା କରାଯାଇଥାଏ। ସେହିପରି ଏହି ମନ୍ଦିରଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ରହିଛି ଅଞ୍ଜିତ୍ସ୍ଵାର ମନ୍ଦିର, ଯାହାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ଞୀ ଅଞ୍ଜିବର୍ମନ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥାଏ। ଆଉ ଏହି ମନ୍ଦିରରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ

ପୁଜା କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ଏହି ମନ୍ଦିର ଦୁଇଟିକୁ ମୁନାନୀ ବାହୁକଳା ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଖୁବ ଆକଷଣୀୟ ଲାଗୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଧାତ ଯୋଗୁ ସମାଧିକୁମେ ଏହି ମନ୍ଦିର ଦୁଇଟି ମାଟିରେ ପୋଡ଼ି ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଆଉ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଲଙ୍ଘରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମାଟି ଖୋଲାଯିବାରୁ ଏହି ମନ୍ଦିର ଦୁଇଟିର ଭାଗୀବଶେଷ ମିଳିଥିଲା । ଆଜିକି ଏହି ମନ୍ଦିର ଦୁଇଟିର ଭାଗୀବଶେଷ ନିରଜ ସୌଦର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଲଭିତାର ପରିଚୟ ଦେଇଛାଲିଛି । ଆଉ ମନ୍ଦିରରେ ପୁଜା ପାଇଥିବା ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ଲାନୀୟ ଲୋକଙ୍କର ଅସୁନ୍ଦର ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଏଠାରେ ସର୍ବଦା ଭକ୍ତଗଣଙ୍କର ଭିଡ଼ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ତେବେ ଏହି ଦୁଇ ମନ୍ଦିରଠାରୁ କିନ୍ତୁ ଦୂରରେ ରହିଛି ତୁଳିଥାନ୍ ନାମକ ଏକ ହୃଦ, ଯାହାର ଆକଷଣୀୟ ରୂପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକିମ୍ବା ବେଶ ଆକୃଷ୍ଣ କରିଥାଏ । ତୁଳିଥାନ୍ ହୃଦଃ: ଏହି ହୃଦଟି ପ୍ଲାନୀୟ ପୁଣ୍ୟମା ଓ ଅନ୍ତନନ୍ଦାଗ ଜିଲ୍ଲାର ମଧ୍ୟବର୍ଗ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହା ସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧିତରନଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୩,୮୮୫ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏତେ ଉଚ୍ଚରେ ରହିଥିବା କାରଣରୁ ଏଠାରେ ଥଣ୍ଡା ପ୍ରକୁର ହୁଏ ଏବଂ ଶାତଦିନେ ଏହି ହୃଦର ପାଣି ବରପା ପାଳିଯାଏ । ଆଉ ଖରବିନେ ବି ଏହି ହୃଦରେ ବରପା ଖଣ୍ଡ ଭାସୁଧବାର ପ୍ରାୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ତେବେ ଦେବଦାରୁ ଜଗଳ ଓ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ଘେରା ଏହି ହୃଦ ନିକଟରେ କଶ୍ଚାରର ପ୍ରକୃତ ସୌଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପଲୋଭ କରିବାର ସମୋତ୍ତର ବନ୍ଦିତ ।

ଆଉ କ'ଣ ଦେଖିବେ: ଅଞ୍ଚିପୋରାରୁ ମାତ୍ର
୨୮ କି.ମି. ଦୂରରେ ଥିବା ଶ୍ରୀନଗରରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତକ
ଅନେକ ଆର୍କଣୀୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମୁଳକୁ ଉପଭୋଗ
କରିପାରିବେ । ଯେମିତିକି: ଡାଲୁ ହୃଦ, ସାଲିମାର
ଗାର୍ଡେନ୍, ମୁଗଳ ଗାର୍ଡେନ୍, ପରୀ ମହଲ, ହରି ପର୍ବତ
ଦୂର୍ମଳ୍ୟାଦି ଅନ୍ୟକମ ।

କେବେ ଓ କେମିତି ଯିବେ: ଆତ୍ମକିପୋରାକୁ
ବୁଲିଯିବା ପାଇଁ ଏପିଲରୁ ନଭେମ୍ବର ହେଉଛି ସବୁରୁ
ଭଲ ସମୟ। କାରଣ ଏହି ସମୟରେ ଏଠାକାର
ତାପମାତ୍ରା ପ୍ରାୟ ୧୫ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲାସିଥିଥି ରହିଥାଏ,
ଯଦ୍ବାରା ବୁଲାବୁଲି କରିବାକୁ ସୁଧିଧା ହୁଏ। ନଚେତ
ଅନ୍ୟ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଏଠାରେ ପ୍ରକୁର ଥଣ୍ଡା ହୁଏ,
ଏପରିକି ବେଳେବେଳେ ପ୍ରବଳ ଭୂଷାରପାତ ମଧ୍ୟ
ହୋଇଥାଏ। ସେହିପରି ଏଠାକୁ ଯିବା ପାଇଁ ତ୍ରେଣ ହେଉ
ଆବା ବସ ତଥା ବିପାନ୍ନ ମଧ୍ୟ ଭଲ ସୁଧିଧା ରହିଛି।

ଗିଟାର ସହ ତାଳ ଦେଇ ଶୁଆ ଗାଉଛି ଗୀତ

ଶୁଆ ଅନୁକରଣ କରି ମଣିଷ
ଭଳି କଥା ହୋଇପାରେ ତାହା
ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି । ହେଲେ ନିକଟରେ
ସୋଇଆଳ ମିତିଆରେ ଚିକୋ
ନାମକ ଏକ ଶୁଆ ବେଶ ସୁନ୍ଦରଭାବେ
କ୍ଲ୍ୟୁଟିକାଳ ରକ୍ତ ଗାଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟ
ଜିଣିଛି । ସେ ପୁଣି ଗିଟାରର ଧୂନ ସହ
ତାଳ ମିଶାଇ ବେଶ ଚମକାରଭାବେ
ଗୀତ ଗାଇପାରୁଛି । ତେଣୁ ସୋଇଆଳ
ମିତିଆରେ ଏବେ ଏହି ଶୁଆ ‘ଚିକୋ
ଦ ପ୍ୟାରୋ’ ନାମରେ ବେଶ୍‌
ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇଛି ।
ଭିଡ଼ରେ ଦେଖିପାରିବେ ଜଣେ
ବ୍ୟକ୍ତି ଗିଟାର ବଜାଉଛନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କ
ପାଖରେ ବସିଥିବା ଶୁଆଟି ବେଶ୍
ସୁରିଲା ସ୍ଵରରେ ଗୀତ ଗାଇଛି । ମଣ
ସେକେଣ୍ଟର ଏହି ଭିଡ଼କୁ ଦେଖୁ
ଅନେକେ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁ ନାହାନ୍ତି
ଯେ, ଏକ ଶୁଆ କେମିତି ଏତେ
ମଧୁର କଷରେ କ୍ଲ୍ୟୁଟିକାଳ ରକ୍ତ ଗୀତ
ଗାଇପାରୁଛି ବୋଲି ।

କାର୍ତ୍ତ୍ତନ କର୍ତ୍ତର

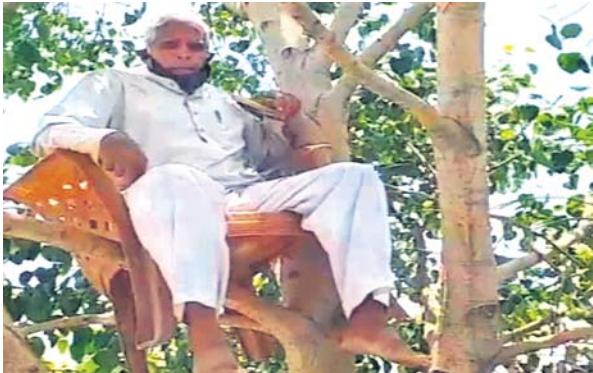

ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରାମ ସେନେସନ୍ ପାଲଟିକ୍ ବିଳେଇ

ଶୁଭାଇର ଗଲିରେ ବୁଲୁଥୁଲା ଏକ ମୋଟା ସ୍ଲାପବଳ ସୁନ୍ଦର ବିଳେଇ। ତାକୁ ତା'ର ମାଲିକ ରାସ୍ତାରେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଥିଲେ। ଏଇ ବିଳେଇକୁ ଦେଖୁଥିଲେ ଆମେରିକାର ଏକ ଦମ୍ପତ୍ତି। ଆଉ ବିଳେଇଟି ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା। ସେମାନେ ତାକୁ ନିଜ ସହ ଆମେରିକା ନେଇ ଆସିଲେ। ନାଁ ଦେଲେ 'ବେନସନ୍' କିଛିବିନ ପରେ ସେମାନେ ଦେଖୁଲେ ବେନସନ୍ ଫଣ୍ଟେ ଉଠାଇବାବେଳେ ବହୁତ ଭଲରେ ବହୁତ ଓ ସୁନ୍ଦର ପୋକୁ ଦେଉଛି। ସମ୍ମାସ ଲଗେଇବାକୁ ବି ଭଲ ପାଉଛି। ତା'ର ଚାଲି ବହୁତ ସୁନ୍ଦର। ପୂରା

ମତେଲଙ୍କ କ୍ୟାରଥ୍ବକ ପରି। ତେଣୁ ତାକୁ କିଛି ପ୍ର୍ୟାଗନେବଳ୍ ପୋଷାକ ପିଛେଇବାକୁ ଭାବିଲେ। ସୁନ୍ଦର ପୋଷାକ ପିଛାଇ ଫଣ୍ଟେ ବି ଉଠାଇଲେ। ସୋବିଆଳ ମିତିଆରେ ପୋଷ୍ଟ କଲେ। ଲୋକମାନେ ତା'ର ଫଣ୍ଟେ ବହୁତ ପସନ୍ କଲେ। ରହୁ ଅନୁସାରେ ତାକୁ ଶ୍ଵାଙ୍କିଲିସ୍ ପୋଷାକ ବି ପିଛେଇଲେ। ବେନସନ୍ ପୋଷାକ ପିଛିବାକୁ ଆଦୋ ବିରାଟି ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ। ବରଂ ଖୁସିରେ ପିଛି ଫଣ୍ଟେ ପାଇଁ ପୋକ୍ ଦିବ। ତେଣୁ ଏବେ ସେ ପାଲଟିଛି ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରାମ ସେନେସନ୍।

ଅମ୍ବଜାନ ପାଇଁ ଚଢ଼ିଲେ ଗଛ

ଏକ ବହୁତ ବଡ଼ିଆ ଉପାୟ ଆପଣେଇଛନ୍ତି। ତାଜା ଅମ୍ବଜାନ ପାଇବା ପାଇଁ ଘର ନିକଟରେ ଥିବା ଏକ ମୃଦୁବତ୍ତ ଓସ୍ତ ଗଛ ଉପରେ ସେ ତେବା ପକେଇ ରହୁଛନ୍ତି। ଗଛ ଉପରେ ବସି ଖାଇବା ସହ ସେ ଯୋଗ ବି କରୁଛନ୍ତି। ସକଳ ସନ୍ଧ୍ୟା ମିଶାଇ ୭-୮ ଘଣ୍ଟା ସେ ଓସ୍ତ ଗଛ ଉପରେ ବସି ରହୁଛନ୍ତି। ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ହେଉଛି ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପାଟିଦାର। ସେ ଯେବେ ଶୁଣିଲେ ଲାଦୋର ତାକୁ ରଖାନାମୁଡ଼ିକରେ ଅମ୍ବଜାନର ଅଭାବ ଯୋଗୁ ଅନେକ କୋଡ଼ିତ ଆକ୍ରାନ୍ତ ମୃଦୁବରଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେ ଘରକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଓସ୍ତଗଛ ଉପରେ କିଛି ସମୟ ବିତାଇ ତାଜା ଅମ୍ବଜାନ ପାଇବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ। ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଗଛ ଚଢ଼ିବାରେ ବେଶ ପାଇଗମ। ସେ ଗଛ ଚଢ଼ିବାବେଳେ ଏକ ଚତୁକି ବି ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଛି ଯାଆନ୍ତି। ଆଉ ଗଛର ଶାଖା ଭିତରେ ସବୁଲନ ରକ୍ଷା କରି କେମାରକୁ ରଖି ତା'ଉପରେ ବସି ଆରାମରେ ବସନ୍ତି। ତା'ରୁ ଯୋଗ ବି କରନ୍ତି। ସେ କୁହାନ୍ତି, ଓସ୍ତ ଗଛ ଉପରେ ସମୟ ବିତାଇବା ଓ ଯୋଗ କରିବା ଯୋଗୁ ମୋର ଅମ୍ବଜାନ ପ୍ରତି ୧୯% ରହୁଛି। ତା'ରୁ ଗଛ ଚଢ଼ିବା ଓହାଇବା ଯୋଗୁ ଶାରୀରିକ ବ୍ୟାୟାମ ବି ହୋଇ ଯାଉଛି। ରାଜେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖୁ ଗାଁର ଅନ୍ୟ ଲୋକ ବି ଅମ୍ବଜାନ ପାଇଁ ଏହି ରାସ୍ତା ଆପଣେଇବାକୁ ପ୍ରେରଣା ପାଇଛନ୍ତି। ସେହିତି ଆଗ୍ରାର ବରୋଲି ଅହିର ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ମୌବରୀ ଗାଁରେ ମଧ୍ୟ ଓସ୍ତଗଛ ଉପରେ ମଞ୍ଚ କରାଯାଇଛି। ଆଉ ଗାଁଲୋକ ଗଛ ଉପରେ ଚଢ଼ି କିଛି ସମୟ ସେହି ମଞ୍ଚ ଉପରେ ବସି ତାଜା ଅମ୍ବଜାନ ପାଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି।

ପୋଷାକ ବି ଚେଷ୍ଟାର ବି

ଏହା ଖାଲି ଏକ ପୋଷାକ ନୁହେଁ, ରାହିଁଲେ ଏହାକୁ ରଖେ ତେଯାତ୍ତାବେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ। ଧଳା କଳା ରଙ୍ଗର ଏହି ପୋଷାକ ସହ ଏକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଯୋଡ଼ା ଜୋଡ଼ା ବି ପିନ୍ଫିବାକୁ ହୁଏ। ଜୋଡ଼ାକୁ ପିନ୍ଫି ଚାଲିବା ସହ ପୋଷାକ ଭିତରକୁ ପବନ ପଥ ହୋଇଥାଏ। ଆଉ ପୋଷାକଟି ବେଳୁନ ପରି ଫୁଲିଥାଏ। ଫଳରେ ଏହାକୁ ଏକ ବିନ୍ ବ୍ୟାଗ ପରି ବ୍ୟବହାର କରି ତା' ଉପରେ କିଛି ସମୟ ବସି ବିଶ୍ରାମ ନେଇ ହେବ। ପୋଷାକ ପିନ୍ଫିଥିବା ମହିଳାଙ୍କ ଶରୀରର ଓଜନ ଯେତେ ଅଧିକ ହେବ ସେତେ ଶାନ୍ତ ପବନ ପୋଷାକରୁ ବାହାରି ପୁଣିଥରେ ସାଧାରଣ ପୋଷାକ ପାଲିଯିବା। ତେଣୁ ଏହାକୁ ମର୍ମି ଓ ଜଭନ୍ତି ଥିବା ବେଳେ ପିନ୍ଫିକି ଗଲେ ଥାକୁ ସହିତ ବିଶ୍ରାମ ବି ନେଇପାରିବେ।

କରୋନାରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତୀରେ ସାଧାରଣତଃ ଅମ୍ବଜାନ ଅଭାବରୁ ସମସ୍ୟା ଦେଖା ଦେଇଥାଏ। ଏମିତିରେ କିଛି ତାକୁ ରଖାନାରେ ଅମ୍ବଜାନ ଯୋଗାଇପାରୁ ନ ଥିବାରୁ ଅନେକ ଗୋଟା ମୃଦୁବରଣ ବି କରିଛନ୍ତି। ଏହି ସମସ୍ୟାକୁ ଦେଖୁ ଇହୋରେ ଜଣେ ଗା ବର୍ଷାୟ ବୃଦ୍ଧ ଅମ୍ବଜାନ ପାଇବାର